

Taxa de
aprobare

la
stabilire

statut
3.1520

ANUL V, Nr. 5—8

SEPTEMBRIE—DECEMBRIE 1941

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTĂ PENTRU PROMOVAREA ROMÂNISMULUI

Director: ION COLPESCU-DELATURDA

Red. și administrația: BUCUREȘTI, Str. Antim 10

„BUCOVINA” I. E. TOROUTIU, BUCUREȘTI

CONTINUTUL:

«România Eroică»: O Moștenire Milenară.

Alexandru Constant: Despre un «Om Nou».

I. Colfescu-Delaturda: Macedonenii și moștenirea ancestrală.

Ion Al. Bran-Lemeny: Waffenkameradschaft an meine deutschen bruder. — Răboj către frații mei tineri.

Alexandrina Gr. Cantacuzino: Omagiu Transnistrienilor.

Cridim: Moldova. — Colind. — Flamurile. — Buze de obuze. — Vultureasca. — Ca o noapte de Crăciun. — Iarna, (Versuri).

Dr. Epaminonda Lucaci: Tineretul nostru.

Paolo Soldati: Sentimentul național în literatura italiană.

I. Gr. Perieșteanu: Adorare (vers).

Petre Butucea: Destinul României eroice.

Italicus: Fermentațiunea Macedoneană.

Ion Colfescu-Delaturda: Restabilirea valorilor.

Flavius: Un punct de plecare.

G. Făcăoaru: Scrisori de pe front — crâmpene din scrisorile camarazilor morți pe câmpul de luptă.

Flavius: O constatare mult grăitoare.

Necrolog — Ion Zelea Codreanu.

Expozițiile Armatei.

Pagina Economică: Afirmarea românească în industrii. — Invățământul Industrial la Brașov — Invenția Inginerului C-tin P. Brătășanu.

Cronica: Intoarcerea vitejilor dela Odesa. — Zile istorice. — Aniversarea Marșului asupra Romei. — Vizita ziariștilor Italieni și Spanioli. — Vizita ziariștilor Slovaci și Croați. — Un bust al Mareșalului Antonescu. — Cărți. — Reviste. — Spicuri din Presă.

„Numai aceia vor purta titlul glorios de educatori ai generațiilor de mâine, cari vor fi în acelaș timp eroi spirituali ai neamului în care au văzut lumina zilei“.

(Din „Spirit și Materie“ de I. Colfescu-Delaturda)

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTĂ PENTRU PROMOVAREA ROMÂNISMULUI

Director:
ION COLFESCU - DELATURDA

APARE LUNAR

Redacția și administrația:
BUCUREȘTI — STR. ANTIM, 19
Telefon 3.25.59

O moștenire milenară

În timpurile liniștite, popoarele, în masele lor largi, pot trăi cu preocupările existenței zilnice. În aceste timpuri gânditorii, elementele lor reprezentative pot purta și singure facla aprinsă care le conduce prin veacuri. În timpurile de grea cumpănă freământul cuprinde masele adânci de pretutindeni și le dă aripi. Un astfel de moment trăim noi astăzi. Românii de pretutindeni își uită de preocupările lor de toată ziua, se înalță peste aceste preocupări, peste rivalitățile și interesele de moment, peste interesele specifice ale generației din care fac parte, și trăesc în eternitatea neamului lor.

E un moment solemn prin care trecem. În noi trăesc astăzi mileniile. E o deșteptare generală la realitățile istorice.

În acest cadru trebuie să punem noua redeșteptare națională sub biciuirea asprelor timpuri prin cari trecem. E o deșteptare din somn adânc. O recunoaștere de sine.

După ce am înotat în ape străine, după ce am suferit ascendentul celor mai odioase imixtiuni asiatice, după ce veacuri de-a rândul le-am adăpat cu sângele nostru, astăzi românul reia tradiția strămoșilor, reclamă dreptul său cu sabia în mână, ajunge să-și dea seama că între el și scursorile asiatice nu există termen de comparație.

Am trăit până astăzi într'un cadru restrâns. Istoria noastră se rezuma în povestiri insuficient adâncite și controlate. Aspirațiile noastre erau timide. Eroismele cu cari creșteam generațiile se rezumau la o perioadă infimă de timp. Pentru noi, în afară de Traian și Decebal, nu existau decât eroismele marilor noștri voievozi și acelea ale martirilor pentru libertate. Aveam un câmp mărginit de investigație. Nu ne dedeam seama că în viața unui popor nu contează veacurile, ci mileniile.

Dacă scrutăm trecutul amenirii, vedem că în perioada istorică, cu toate că cuprinde câteva mii de ani, nu găsim totdeauna

date suficiente pentru a ne explica cursul evenimentelor. Pentru a ne explica acest curs trebuie să pătrundem adânc în negura mileniilor. O mie de ani contează puțin în istoria unui popor.

Popoarele în esența lor nu se schimbă de azi pe mâine. Pe lângă perspectivele istorice, cari să ne conducă prin milenii, trebuie să investigăm structura lor intimă și proveniența lor, pentru a ne da seama de rolul pe care-l pot juca în complexul celorlalte popoare.

În viața unui popor pot fi scăderi și pot fi sușuri. Trebuie să le investigăm pe toate, pentru a ne da seama de geniul care-l animează.

Am scris cele de mai sus gândindu-mă la articolele apărute de curând în presă, cu privire la originile noastre ca limbă și popor, pentru cari nu avem destule mijloace pentru a le pune în evidență. E vorba, în prim rând, de preocupările de acest gen apărute în presă și de articolele recente ale D-rului Nicolae Lupu din Curentul despre *originea românilor* și despre comentariile ce le-au stârnit. Fiecare ne vom fi gândit că, cu privire la originea noastră, sunt mari nedumeriri. Dar prea puțini, chiar și dintre cei competenți, au căutat să adâncească lucrurile în sensul în care D-rul Lupu caută să le interpreteze și tinerimea noastră eroică, să le trăiască.

Chestiunea plămădirii poporului nostru din daci și romani și a descendenței limbei noastre din cea latină era pecetluită. Zădarnic ne formulam nedumeriri; savanții noștri rămâneau impasibili.

D. Dr. Lupu are dreptate când ne spune: «În viața concepțiilor și ideilor, nu e inamic mai mare al progresului și al cunoașterii adevărului ca rutina și ideile preconcepțute».

Mi-aduc aminte de o discuție ce am avut incidental cu un istoric cunoscut, într-o localitate de la poalele Munților Apuseni. Referindu-mă la străvechile populațiuni ale acestor regiuni și la conservatismul lor recunoscut, i-am pus câteva întrebări cari izvoarau din bunul simț.

Cum se explică, i-am spus, că romanii, după ce au stăpânit Dacia numai 160 de ani, stăpânire care, în timpul din urmă, nu a fost nici sigură, nici liniștită, și totuși ca în acest timp să romanizeze complet populația; pe când ungurii, după ce au stăpânit Transilvania și pe acești oameni de munte o mie de ani, nu au reușit să schimbe nimic din structura lor; cum se explică deasemenea că în Basarabia rușii nu au reușit să facă nici ei mare lucru în o sută și ceva de ani! Erau întrebări de profan

la cari s'a dat răspunsuri evaziive. Erau alte timpuri. Nu putem judeca pentru atunci, cu mentalitatea noastră de astăzi.

Și totuși, stăruia în mintea mea idea că dacii au trebuit să vorbească o limbă asemănătoare cu a romanilor, că nu a fost o desnaționalizare la mijloc, care, dat fiind conservatismul, mai ales al elementelor de munte, atât de puțin accesibile, nu se putea face într'un interval atât de scurt, cât au stăpânit legiunile romane Dacia. Păstram însă nedumeririle pentru mine. Eram un «profan». Nu-mi puteam permite a formula public asemenea îndoeli, când atâția recunoscuți savanți erau de altă părere.

Dar iată că sosesc epocalele evenimente prin cari trecem, anumite intense preocupări tinerești, eroisme legendare pe câmpul de război și curagiul recunoscut al D-rului Lupu, cari pun chestiunea pe tapet. Cu drept cuvânt se întreabă D-rul Lupu, și ne întrebăm noi azi, când evenimentele epocale ne scutură din toropeală, ce limbă vorbeau Alexandru cel mare, Buerebista, Decebal și ceilalți eroi ai acelor timpuri și ai acestor plaiuri și care era substratul etnic din care au esit?

Dupăcum am văzut dintr'o sumară evocare, în viața noastră nu contează milenii, cum putea conta o sută două de ani de turburată stăpânire! Nu, hotărât, bunul simț al D-rului Lupu trebuie să primeze. Dacii, Tracii, Gepizii, Ilirii, strămoșii noștri, nu puteau dispărea fără urme. Ei au trebuit să vorbească aceeași limbă și să aibă același substrat etnic cu cei din Lațiu.

Gândul că nu Roma ne-a întemeeat pe noi, ci noi am întemeeat Roma își face drum. Mai ales în rândurile tinerimii, crescută în spiritul eroic al vremii, își face din ce în ce mai mult loc ideea că între noi și Roma există mai mult decât o înrudire daco-romană, că noi am format și formăm unul și același substrat etnic. Geniul nostru s'a revărsat asupra Romei, pentruca mai târziu geniul Romei să se reverse asupra noastră.

Oricum ar fi, ideea, gândită intens de tinerimea noastră eroică și pusă astăzi net pe tapet de curagiul D-rului Lupu, va fi bogată în consecințe.

Când spunem că Europa, în urma actualului războiu, va trebui să fie a europenilor, aceasta însemnează că va trebui să fie a europenilor autohtoni, nu a celor ce s'au strecurat printre noi din stepele asiatică, pentruca să pretindă astăzi, că sunt în aceste părți deținătorii progresului și culturii europene.

Această aberațiune de structură barbară asiatică va fi spulberată în lumea nouă care se naște.

Ceeace spune D-rul Lupu nu poate fi decât adevărul. Îl simțim și îl trăim în sângele nostru. Popoarele nu se schimbă de azi pe mâine.

Oricum ar fi, moștenirea noastră e milenară. Ea își cere dreptul la viață. Pe teritoriul nostru milenar n'au ce căuta intrușii asiatici. Opera lor barbară trebuie să înceteze. Intrușii trebuie să fie puși la locul lor.

Ei au o altă moștenire, o moștenire care neagă lumea care se naște. Oricât s'au adăpat din sângele nostru, din sângele germanic, moștenirea lor barbară ancestrală le transpiră prin toți porii. Rolul nostru este ca, alături de marii noștri aliați, să-i dominăm și să-i facem inofensivi.

Cele două conglomerate, cel germanic și cel traco-roman trebuie să intre în funcțiune. Ele vor trebui să curețe Europa de rezidurile barbariei asiatice, și de orice alte rezidui cari o stânjenesc în drumul ei milenar. O purificare totală și pentru totdeauna se impune.

Acesta este rolul și semnificația marelui războiu la care ne-am asociat.

Sângerăm prin toate arterele. Dar sângerarea noastră ne va libera definitiv de rezidui barbare. Va reînoda firul trecutului nostru ancestral. Va restabili valorile călcate sub copita barbarilor. Va izgoni barbaria din spațiul nostru vital. Va libera geniul nostru constructiv și-l va pune în valoare. *Va scoate și va pune în valoare fiii neamului nostru de pretutindeni.*

Aceasta e semnificația apariției articolelor D-rului Lupu. Ele se imbină cu manifestările de acelaș gen ale tinerimii noastre, cu martiragiul eroilor trecuți și prezenți, cu eroismul ostașilor noștri de pe câmpurile de bătălie de astăzi și de totdeauna. Sunt o piatră de hotar între un viitor care ne va repune în totalitatea drepturilor și datorită noastre ancestrale și un trecut plin de abdicări și umilințe care nu va mai reînvia.

Pentru a ne crea un viitor strălucit și pentru a face dreptate în jurul nostru, trebuie să legăm prezentul cu trecutul într-o unitate indestructibilă, să redeie vii în inima noastră moșii și strămoșii noștri de pe tot întinsul pământului, pe care ei au trăit și l-au pus în valoare. Acești moși și strămoși ai noștri, de pe câmpiile Ucrainei, din șesurile Panoniei, din Asia Mică, de pe Bosfor și din Dardanele, de pe țărmurile Egeii și ale Adriaticeii și din tot cuprinsul pământului tracic și romanic, dealungul Alpilor, al Mediteranei, și până la Oceanul Atlantic, ne strigă: Uniți-vă, reluați firul luptelor ancestrale, purificați atmosfera de miasmele pesti-

lențiale rămase de pe urma invaziilor asiatice și restabiliți valorile culturii și civilizației europene care a fost și este opera noastră.

Altă lume se croește în actualul războiu; altă concepție de viață va trebui să ne animeze. Imperialismul cultural românesc bate puternic la porțile vieții. Existența noastră ca stat și popor român abia acum începe. Generațiile, cari ne vor urma, vor avea un alt stat și vor fi alcătuite din altfel de oameni.

Ele se vor zidi din moștenirea noastră milenară și se vor naste din martirii și din eroii de pe câmpurile de războiu, ca *Titanii* din legendele antice.

«ROMÂNIA EROICĂ»

M o l d o v a

*Străluminată 'ntotdeauna
De pravile înțelepțești,
Cu multe și înalte ctitorii domnești,
Tu, pururi, ai purtat pe cap cununa
De vitejie-a noastră!...*

*Pe scumpe plaiurile tale
Intinsu-ți-ai o nesfârșită castră,
Luptând cu ungurii, cu turcii, cu polonii,
In vișoroase zale!...*

*Și, de nu ți-au lipsit felonii —
Dar, ai avut, cu-adevărat,
Icoane sfinte — chiar împărătești!...*

*Cu orizontul luminat:
Senin strălucitor —
Așa cum ești,
Și cum n'ai fost nici, poate,
Pe vremea lui Traian —
In gândul meu, colindător
Prin târguri și prin sate,
Prin roditoare-ți coclauri,
Tu, totuși, ai rămas —
Neșovăelnic pas,
Incununat cu lauri —
Moldova lui Ștefan!...*

Despre un „om nou”

In vârtoarea luptelor noastre politice, al căror duh dezagregant a pătruns în toate domeniile de manifestare, transformând chiar știința în diatribă, problema «omului nou», a fost târâtă la nivelul de discuție a lumii vechi, prea vechi. S'a crezut, pentru un moment, că dezeratul «la vremuri noi, oameni noi» poate fi satisfăcut și acum de speci-menele lumii vechi, cu mai multă pricepere și promptitudine, ca unele ce posedau experiența gata și puteau exhiba competență, verificată în serviciul unor timpuri, oficial înmormântate.

Cultivarea unui om nou este astăzi axiomă. Momentul actual a depășit stadiul democrației, caracterizată prin recunoașterea unor virtuți mirifice programului. In stadiul democrației, era indiferent omul, sau mai exact, nu interesa atât structura lui morală. Orice om putea servi un program, numai să fie capabil. Aceasta era teoria. Convingerile și credința nu contau. De aci frecvența trecerilor dintr'un partid într'altul, acea capricioasă linie a carierei trecuților oameni politici.

Astăzi accentul nu mai cade pe program, ci pe om. Sau, dacă vreți, astăzi unicul punct de program este, trebuie să fie, cultivarea omului nou.

Dacă recunoaștem că Europa, avant-garda civilizației, a intrat într'un nou ev istoric, trebuie să admitem implicit și existența funcțiilor noi și deci necesitatea oamenilor noi.

Toate epocile cu adevărat mari ale istoriei au început prin afirmarea și cultivarea «omului nou». «Martirul» a fost omul nou al creștinismului, «burghezul» tipul uman al capitalismului, «proletarul» omul nou al socialismului. Aceste epoci au reușit și au durat în măsura în care s'a realizat și s'a menținut omul nou respectiv. Când morala omului reprezentativ a devenit practic desuetă, când s'a dizolvat, pe planul vieții, omul nou ca forță activ-creatoare, epoca respectivă și-a încheiat istoricește existența.

In Europa, anii următori războiului din 1914—1918 au cunoscut începuturile unei lumi noi. Puține popoare au intuit marea schimbărilor și au cultivat sau educat omul corespunzător epocii. La noi, timp de 20 ani, într'o țară nouă și o Europă în transformare, au stăpânit oameni vechi. Deaceia evenimentele ne-au surprins sângeros.

Intr'o lume, la care am aderat principial, nația aceasta are nevoie de o respirație istorică! Iar aceasta însemnează «om nou». Care se poate defini ușor: este omul antipodic epavelor vechiului regim, este omul care crede — nu numai festiv — în neamul acesta, și-l servește, călcând peste interesele personale.

ALEXANDRU CONSTANT

COLIND

Venit-am, ca să colindăm —
Și bună dimineața să vă dăm...
Sculați,
Domnițe și boieri!
Florile dalbe...

Uitați-vă, toți, pe ferestre —
Și ascultați
Colindele măestre!
Sculați,
Domnițe și boieri!
Florile dalbe...

Vedeți câmpii, coline alb-albastre,
La fel cu sufletele noastre...
Sculați,
Domnițe și boieri!
Florile dalbe...

Lăsați
Cetatea grea
A somnului.
Și ascultați
Colindele de Nașterea
Cea sfântă-a Domnului!
Sculați,
Domnițe și boieri!
Florile dalbe...

Că s'a născut, pe-acest pământ,
Copilul cel mai scump și sfânt!
Sculați,
Domnițe și boieri!
Florile dalbe...

Că s'a născut
Copilul Dumnezeu
Mai luminos
Și mai plăcut
Și mai frumos,
Decât frumosul curcubeu!
Sculați,
Domnițe și boieri!
Florile dalbe...
Și bunii și părinții și nepoții
Veniți, să ne 'nchinăm cu toții!
Sculați,
Domnițe și boieri!
Florile dalbe...

Macedonenii și moștenirea ancestrală

În repetate rânduri, în coloanele acestei reviste, ne-am ocupat de una din ramurile cele mai viguroase, dar în același timp și cele mai încercate a neamului nostru: *Macedonenii*. În vara anului 1937, voind să cunosc mai deaproape puterile de înfăptuire ale acestor frați ai noștri, am făcut o anchetă peste Dunăre, cercetând numeroasele lor așezări din acea regiune. Am scris atunci un articol documentar, în care am căutat să demonstrez necesitatea cultivării acestei viguroase ramuri a românismului, atât în cuprinsul țării, cât și la locurile ei de origină.

Astăzi chestiunea macedoneană, alături de aceea a tuturor românilor reslățiți, este mai actuală ca oricând. Voi căuta deci să reiau constatările și concluziile mele de atunci, punându-le în lumina evenimentelor epocale prin cari trecem.

Acești români au fost copleșiți de neamurile, cari s'au pripășit pe locurile pe cari le-au animat moșii și strămoșii lor și cari le aparțin de drept, prin moștenire și prin puternica lor afirmațiune spirituală; prin dominațiunea pe care ei au exercitat-o în totdeauna, în virtutea superiorității lor de rasă, față de crâmpoșii de popoare cari, deși i-au cutropit numeric, au trebuit totuși să trăiască și să se miște la remorca puternice lor spiritualități.

Am găsit atunci majoritatea locurilor de comandă ocupate de Macedonenii... Nu pentru prima oară mă duceam pe locurile pe cari acești buni frați ai noștri au fost colonizați. Cunoșteam regiunea cu mulți ani înainte de venirea lor. Avea în mare parte aspect turcesc. Locuințe, deabea eșite deasupra pământului, caracterizau în general așezările omenesti ale locului.

În 1937 totul era transformat, transfigurat, prin capacitatea, prin spiritul de inițiativă, prin destoinicia și hărnicia acestor oameni.

Am luat în de mai aproape cercetare județul de lângă Dunăre. Starea demografică de atunci nu e inutil ca să o amintim astăzi. Avea 217.000 locuitori, din care 80.000 bulgari și circa 95.000 turci. Până la 1937 mulți alți turci, circa 30.000, emigraseră, și curentul de emigrare se menținea puternic. În urma convenției intervenite între statul român și cel turc, toate aparențele erau de natură a ne convinge că această populațiune liniștită, credincioasă statului și muncitoare, va dispărea cu totul în scurt timp. La început curentul de emigrare era și printre bulgari. Ai noștri însă au avut talentul de a împiedeca emigrarea acestora, din interes și calcule de bucătărie mărunță politicianistă.

de acord și cu guvernul bulgar care, între timp, a luat măsuri ca să se menție pe loc populațiunea de nuanță bulgară a acestei regiuni.

În lumina evenimentelor actuale, e bine să reamintim stările de lucruri de pe acea vreme. Până la 1936 pământurile turcilor le cumpărau particularii, adesea cu prețuri derizorii. În ultimul timp, se făcuse o lege și se încheiase convențiunea amintită mai sus, în virtutea căreia terenurile părăsite de turci deveneau proprietatea statului român. Terenurile vândute până la 1936 au încăput în majoritate pe mâna românilor, însă nici bulgarii nu s-au prea lăsat întrecuți. Din cele 200.000 hect. arabile câte avea județul, 60.000 aparțineau încă turcilor și cari, în virtutea convenției amintite, treceau în proprietatea statului român, care le plătea cu 6000 lei hect.

După datele oficiale, până la 1937, se instalaseră în județ 32.000 de români coloniști, din cari circa jumătate erau macedonenii. Să vedem ce spirit au adus cu ei; ce-au făcut acești macedonenii. Nu e vorba de teorii, ci de constatări făcute la fața locului.

O PRIVIRE ÎN TRECUT.

Noi ne începem existența cu Traian și cu Decebal. Existența noastră anterioară cuceririi Daciei plutește în plină negură. Nu ne dăm seama că anima noastră se plămădește cu tot ce a fost înainte, cași cu tot ce a fost pe urmă. Din punct de vedere material orice popor e un schimb continuu de materii; din punct de vedere spiritual însă e o existență unitară, care se pierde în noaptea timpurilor. Și pentru că să ne dăm seama de rolul, de misiunea unui popor, trebuie să pătrundem cât mai adânc în trecutul lui.

Un popor fără istorie e un popor fără viitor, cași un individ care nu-și leagă existența de antecesorii lui, de neamul din care face parte. Venerația strămoșilor nu e numai un semn de noblețe, dar și un drept la existență.

Copleșiți de barbari, am fost multă vreme înglobați în masa greacă și slavă. Această înglobare a determinat o lungă eclipsă în existența noastră spirituală. E de ajuns să ne gândim la viața noastră religioasă, care a fost determinantă pentru perpetuarea noastră în tot decursul acestei eclipse.

Ortodoxismul nostru, slavizat în timpul conlocuirii noastre cu slavii, a eșit din antagonismul milenar dintre greci și romani. Acest ortodoxism a pus o stavilă între noi și ceilalți moștenitori ai Romei. Alfabetul cirilic, limba slavă în biserică, noianul de cuvinte slave cari ne-au pătruns în limbă sunt indicii puternice de ceeace a trebuit să în-

durăm dela barbarii dela nord. Iar în ce privește raporturile noastre cu Bizanțul, e suficient să relevăm că masele noastre populare au mers până acolo că vorba de ocară «*Latină spurcată*» servește pentru a batjocori propria noastră rasă, în conformitate cu ideologia moștenită dela conlocuirea noastră seculară cu grecii.

Astăzi ne-am scuturat în mare parte de aceste rezidui ale unui trecut de suferințe. Astăzi, prin politica și cultura noastră, gravităm spre occident. Lepădarea hainelor slave cu cari eram îmbrăcați, a coincident cu afilierea noastră la cultura popoarelor din apus, care a pătruns fibrele existenței noastre.

DE VORBĂ CU PERICLE PAPAHAĞI.

La toate acestea mă gândeam, când steteam de vorbă dincolo de Dunăre cu eminentul profesor, Pericle Papahagi. Ramura macedoneană a neamului nostru, deși a trăit mai copleșită de străini decât noi cei de dincoace de Dunăre, a conservat totuși mai cu tărie moștenirea tracă și romană.

D. Pericle Papahagi mi-a pus înainte una dintre cele mai bogate colecții numismatice: peste 20.000 monete, adunate toate depe malurile stângi ale Dunării, dovedind o existență milenară a unei culturi cu mari rezonanțe în mari depărtări, colecție care-și datorează existența și bogăția conștiinței pe care o au macedonenii despre perenitatea și importanța lor pe pământul strămoșesc, atât de puternic polarizată în anumiți exponenți ai lor.

Pe monetele fabricate în bogatele cetăți depe litoralul Mării Negre și depe țărmurile stângi ale Dunării din epoca romană, abundă cuvintele «*Domnus*» și «*Domna*», împrejurare care dovedește că titlul de Domn ce dăm stăpânului țării și cel de Doamnă și Domniță se înfig adânc în negura timpurilor, pecetluind spiritualitatea noastră ancestrală și legăturile noastre milenare cu pământurile pe cari le ocupăm.

Fapta D-lui Papahagi ne face să ne gândim că nici dincoace de Dunăre conștiința noastră Traco-Romană nu e lipsită de dinamism. Eminentii profesori desgroapă și aici bogatul nostru trecut, împinși la faptă de geniul pământului cu care intrușii de mai târziu nu au avut altă legătură decât doar aceea de a fi aruncat jalea și prăpădul în jurul lor.

În drumul pe care l-am făcut în vara anului 1937 în spre regiunile de dincolo de Dunăre, la Turnu-Severin am găsit pe eminentul meu amic, Bărcăcilă, pe atunci directorul liceului din acea localitate istorică, lucrând, împins fiind la acțiune de geniul locului, de anima sa vie și de pregătirea sa temeinică, la scoaterea de sub dărâmăturile

făcute de barbari, a civilizațiilor suprapuse, depe locul unde altădată stea triumfală cetatea de pază, la unul din capetele podului Divului Traian.

Și tot atunci am cercetat pe marele român, Teodor Costescu, azi plecat dintre cei vii, care, împins de același geniu ancestral și de anima sa vie, ajutat de colaboratorii săi, a clădit mărețul Teatru de pe malurile Dunării; a înființat cele peste patru sute de biblioteci, radiind din aceste părți până în fosta Jugoslavie, și a întemeiat acel centru de cultură și de afirmațiune românească care e Turnu-Severin, spre deosebire de alte orașe mult mai mari cari nu și-au găsit animatorii.

CONȘTIINȚA CREȘTINĂ ȘI NAȚIONALĂ A MACEDONENILOR.

Macedonenii de genul D-lui Pericle Papahagi și al celor pe cari i-am întâlnit dicnolo de Dunăre, mari și mici, sunt purtătorii geniului nostru național, ai trecutului, prezentului și viitorului nostru. Aici, unde au fost așezați, au făcut miruni în câțiva ani. Bordeele satelor au fost transformate în locuințe de primul rang; biserici, școli, puternice instituții economice, au eșit ca lin pământ.

Am vizitat locuințe somptuoase, pe cari nu le găsești nici la orașe, la mulți burghezi înstăriți. Viața lor familiară e un model de curățenie; asociațiile lor **familiare, niște cetățui de muncă creatoare**, iar creștinismul lor face din ei puteri incomparabile de afirmare românească și de luptă pe teren.

Creștinismul și naționalismul oțelit al macedonenilor sunt o escelentă armă pentru înfăptuirea în rândurile noastre a nouilor concepții de viață constructivă, a noiei ordine europene în anime.

Dacă vrem să fim buni naționaliști, trebuie să fim în același timp și buni creștini. Eroismul național și viitorul Patriei nu se pot clădi decât pe aceste două forțe creatoare. Una fără cealaltă nu se poate închipui. Puritatea moravurilor și puterea de înfăptuire fac un tot indivizibil.

Macedonenii sunt cei dintâi cari poartă în sânge acest mare adevăr.

Unui păstor sufletesc i-am pus odată întrebarea: suntem noi în adevăr încreștinați prin taina botezului, dacă preotul care a oficiat această sfântă taină era absent cu anima, proceda numai din buze, făcând o pură formalitate și când nașii, părinții și asistenții, lipsiți de credință, participau la ceremonie împinși de tradiție, care le impunea îndeplinirea unei formalități, pe care au ajuns să o considere esențială prin ea însăși, independent de scopul de creațiune spirituală pe care-l urmărește. Păstorul sufletesc a susținut că, oricare ar fi păcatele celui ce oficiază, el, prin hirotonie, a dobândit harul lui Dumnezeu, prin care se

desăvârșește taina botezului, independent de faptul dacă învățăturile Mântuitorului trăesc sau nu în el, ca om, ca ființă vie, în mijlocul societății.

În această privință trebuie să fim bine edificați. Creștinismul nostru trebuie să fie revizuit din temelii. În lumea nouă care se naște creștinismul îmbinat cu naționalismul va avea rolul capital. Trebuie să fim bine înarmați, dacă vrem să ne creem rolul care ni se cuvine. Trebuie să fim cu mare băgare de seamă, să nu fim botezați numai cu apă, ci și cu spiritul sfânt. În această privință macedonenii ne stau în față ca pilde vii.

Sfântul Apostol Pavel a spus cu privire la botez: *«Nu știți că toți câți am fost botezați în Isus Christos, am fost botezați în moartea Lui? Noi deci, prin botezul în moartea Lui, am fost îngropați împreună cu El, pentruca, dupăcum Christos a înviat din morți, prin puterea slăvită a Tatălui, tot așa și noi să trăim o viață nouă?»*

Botezul creștin însemnează deci moartea trupului, pentru a renaște în viața spirituală, una cu spiritul universal, din care toate purced și care e mai presus de schimbare, de materie și de moarte. Numai prin această renaștere noi devenim disprețuitori de moarte, de suferințe; devenim puteri creatoare, eroi ai faptei pe pământ.

SUNTEM NOI ÎN ADEVĂR CREȘTINI ȘI NAȚIONALIȘTI?

Nu putem trece deci fără să ne examinăm adânc, în legătură cu teza ce tratăm, în conștiința noastră religioasă și națională. Ne naștem noi în adevăr a doua oară prin botez, prin îmbrățișarea creștinismului? Nu cumva în decursul veacurilor, tot practicând forma, am pierdut fondul pe drum; am pierdut corpul și sângele lui Christ, ca să rămânem cu haina cu care a fost îmbrăcată doctrina Lui de părinții creștinismului? Putem răspunde fiecare la această gravă întrebare, constatând modul cum se practică serviciile religioase și modul cum practicăm noi Sfintele Taine și ne conformăm lor.

Trebuie să alegem grâul din neghină. Trebuie să scoatem la suprafață pe adevărații creștini, pentru a ne purifica viața; pentru a deveni eroi ai faptei pe teren, șampioni ai lumii noi, eroi pe câmpurile de bătaie ale vieții. Dacă e adevărat că existența noastră nu e în ordine materială, ci în ordine spirituală, pentruca să devenim în adevăr eroi, trebuie să căutăm moartea pentru a găsi viața.

E mare lucru să fii creștin. Dar care creștin ar putea susține că el e născut a doua oară în spirit, în cuvânt, în adevăr; că el a eșit din animalitate, din materie? Care creștin poate susține că el nu colabo-

reașă involuntar la operele satanei, că el nu e numai un creștin de su-prafață?

Acelaș lucru se poate spune și despre naționalism. În lumina celor de mai sus, să ne punem fiecare în mod sincer întrebarea: Suntem noi în adevăr naționaliști? Nu vorbim de cei de pe front cari își varsă sângele pentru Patrie și pentru idealurile sfinte cari îi animează și cari devin eroi legendari în fața inamicului pe câmpurile de bătae. Vor-bim despre cei ce huzuresc în bunătățile de acasă.

Pentruca să fii naționalist trebuie să fii creștin și să te naști a doua oară în națiunea ta; să te lepezi de tine, să trăiești și să mori pentru neamul din care faci parte.

Creștinismul și naționalismul se suprapun în noua eră de desfășurare a evenimentelor mondiale. Naționalismul implică puri-ficarea moravurilor și spiritualizarea neamurilor. Reprezentanții clerului nici nu pot avea altă rațiune de a fi, decât aceea de a ține veșnic aprins focul sacru al spiritualizării omenirii. Națiunea va trebui să fie vehicolul prin care să se ajungă la acest țel suprem. Deaceea va trebui să te naști a doua oară pentru a deveni în adevăr naționalist.

La macedoneni creștinismul nu este o simplă formă. Trăește cu putere în anime. Deaceea ei trăesc pe un înalt pedestal moral și na-țional. Macedonenii ne fac să ne gândim la creștinismul genuin și la trecutul ideologic al neamului. Ne măresc orizontul până la mari de-părțări. Pun la contribuție întregul pământ românesc.

Pe când noi ne mărgineam, până mai eri, la concepția ideologică Traian, Decebal, dela cari pornea întreaga noastră existență ca popor, macedonenii, prin fapte, scoteau în evidență adevărul că noi suntem con-crescuți cu aceste plaiuri de mii de ani, că suntem creatorii lor spiri-tuali și că avem asupra teritoriilor dela Marea Egee la Marea Neagră, de acolo spre apus, până la confiniile Italiei și până în stepele Rusiei, drepturi spirituale inprescriptibile.

MACEDONENII ȘI CLOACA IUDEO-MASONICĂ.

Pe când destinele noastre ne obligă ca să trăim ca creștini și ca popor la nivelul care implică a doua naștere, cea mai mare parte din conducătorii țării, până la 6 Septembrie 1940, își confundau viața cu agitațiile sterpe pentru vanități și parvenire. Tot ce făceau, făceau în mod empiric, conduși de subconștientul comun al rasei, de moștenirea atavică pe care o purtau în sânge, orideunde ar fi venit pe plaiurile acestea, pe când întreaga lor existență se rezuma în mercantilism, nepo-tism, în parazitismul și corupția de import.

Pe când macedonenii strecurați în mijlocul nostru ne sugerau origina noastră romană și masivitatea spiritului nostru creator, moștenit dela strămoși, noi continuam să ne mișcăm în cloaca udeo-masonică și să trăim la remorca democratismului internațional. Ne impunea câteva glorii din epoca principatelor române și trăgeam cu buretele peste izvoa-rele de apă vie ale trecutului nostru îndepărtat și ale geniului nostru autohton și creștin din cari se trăgea întreaga noastră existență.

Ne mândream cu vitejia unora dintre Domnii noștri, dar uitam că noi posedăm o vitejie mult mai mare. E vitejia, e spiritualitatea care a produs vitejiile de mai sus, a dat viață regiunilor vaste în cari am trăit și am luptat în decursul mileniiilor, și cari ne-au păstrat pentru alte vitejii mărețe, demne de trecutul nostru glorios și de viitorul pe care ni-l prepară.

Ne numim Romani. Suntem singurul popor neolatin care a pă-s-trat această denumire.

Avem și noi împreună cu macedonenii acelaș geniu tutelar. După ce barbarii ne-au despărțit și ne-au făcut să trăim în crâmpene reslățite, românii de dincoace de Dunăre au continuat să aibă gloriile lor. Dar în mijlocul decreștitudinei în care ne găseam, macedonenii, prin însăș prezența lor în mijlocul nostru, ne deschideau alte orizonturi. Ca colo-niști s'au afirmat la noi ca o putere constructivă remarcabilă.

S'au afirmat cu putere la ei acasă. Au constituit lungi secole sarea Peninsulei Balcanice și a țărilor limitrofe. Au fost, și continuă a fi, un puternic element de fermentațiune. Au fost, cu toate viforitele cari au trecut peste ei, adevărații stăpâni ai teritoriilor moștenite dela stră-moși și au constituit forța vie care a îmblânzit și canalizat invaziile cutropitoare ale triburilor barbare.

Ei, prin însăș prezența lor în mijlocul nostru, ne serveau ca pilde vie de putere creatoare. Ne serveau drept pilde, pentruca să ne afirmăm noi prin noi; să facem legătură cu trecutul îndepărtat și să ne creem viitorul pe baze proprii; să ne înfigem adânc în pământul Patirei, să devenim din nou stăpâni, animatori și îndrumători dela o margine la alta a pământului românesc și romanic, și să nu mai constituim, prin știința, ca și prin politica de import, o manevră în mâini străine.

Macedonenii, prin pilda lor vie, ne învățau să gândim și să lucrăm prin noi înșine, să fim noi prin noi.

Ei scormonesc trecutul ideologic al neamului. Ne fac palpabil fap-tul că noi nu suntem aicea dela Traian și Decebal; că suntem concrescuți pe teritoriile vaste cari fac patrimoniul neamului nostru, pe cari barbarii le-au pângărit în decursul veacurilor și pe cari suntem datori să le liberăm și să le repunem în valoare; că suntem formați și că am crescut

din bogatul arbore traco-roman și că izvoarele noastre de afirmațiune pe aceste largi teritorii trebuiesc urmărite adânc prin milenii.

TREBULAȚIUNI ȘI INCOHERENȚE.

Ia să ne gândim puțin în ce a constat viața noastră ca stat și popor român în ultimul timp. Dacă facem abstracție de infiltrațiunile ideologice și materiale ale occidentului și de colonizarea iudaică, găsim prea puțină afirmațiune proprie. În afară de aceste infiltrațiuni și de mercantilismul și corupția aduse din orient, găsim dibuiri și incoherențe. Deși avem «Domnu» și «Domna», deși titlurile acestea le aveam în sânge de mii de ani poate, noi creem străjeri și șoimi și câte alte străjerii și șoimării cari pentru noi, înafară de câteva reminiscențe slave, nu spuneau mare lucru.

Existența noastră spirituală de până acum se putea rezuma în tradiția școlară care ni s'a infiltrat odată cu formarea statului român, și în imitațiune.

Un popor nu trăește însă prin galvanizări bazate pe fapte recente cari înoată la suprafață și nici prin imitațiune, prin aservirea sub orice forme la existențe exterioare. Un popor trăește și se perpetuează prin creațiune, prin puternică afirmațiune. El trebuie să creeze istoria, nu să i se impue dinafară. Și deaceia tradiția noastră școlară, ideologia care rezulta din ea, nu era suficientă pentru a ne da anima care să ne caracterizeze ca neam și popor.

Nu am știut să ne înfigem adânc în trecutul de cultură, de puternică afirmațiune spirituală; în pământul pe care l-am moștenit din moșii și strămoșii noștri, și să ne înarmăm cu demnitatea pe care altădată o rezuma: *civis romanus sum*.

Am fost, până la data de 6 Septembrie 1490, în epoca copilăriei. Trăiam din povești. Nu ajunsesem ca să ne dăm seama că, cu cât ne înfigem mai adânc în trecut, cu atât mai puternic ne vom afirma în viitor, că drepturile unui popor se rezumă în afirmațiunea lui spirituală; că spiritualitatea noastră planează până la Marea Egee, și dela confiniile Italiei străbune până în negurile slave dela răsărit și miez-noapte.

DE UNDE ES IZVOARELE SPIRITUALITĂȚII NOASTRE?

Nu putem accentua îndeajuns întrebarea capitală care rezultă din trecutul nostru multimilenar: *de unde es izvoarele spiritualității noastre, baza existenței noastre în această parte a lumii?*

Macedonenii ne fac să ne gândim la toate acestea. Frecventarea așezămintelor lor de pe teritoriile de peste Dunăre au fost pentru mine revelatoare. Prezența lor pe teritoriul nostru e o mare binefacere. S'au afirmat puternic la noi, după cum au fost fermentatori, conducători, creatori și dominatori la locurile lor de origine.

Au constituit sarea Peninsulei Balcanice. Au risipit în dreapta și stânga geniului și sângele lor prețios, geniul ancestral traco-roman.

Și tot ei, acum când au pătruns în masse pe teritoriul nostru, ne dau pilde vii de cum trebuie să ne afirmăm noi la noi, nouă acestora cari cu toate luptele eroice seculare, nu am reușit totuș ca să ne păstrăm intangibilă demnitatea romană, în decursul secolelor de sclavie cari ne-au eclipsat ființa spirituală.

NAȘTEREA ROMEI.

Am asistat acum câțiva ani, într'o mare metropolă italiană, la serbarea «Nașterea Romei». Serbarea noastră similară este 10 Mai. Dar ce ne spune comparativ această dată! Ea se referă la datele recente ale existenței noastre și nu se înfige adânc în negura timpurilor de unde ne tragem existența spirituală.

Oare nu este cazul ca să naștem și noi aici o Romă nouă? Massa traco-romană, colonizările de acum 2000 de ani, fermentațiunea produsă de pe urma lor, fermentațiune care a înfipt Roma spirituală prin corpul și sângele nostru în aceste părți, erau destinate oare să dispară azi în cloaca democrato-iudaică, în corupția levantină, sau în masele slave barbare și amorfe, după ce s'au menținut eroic mii de ani învingând greutatea incomparabile! Ori poate a sosit momentul pentru liberarea acestui corp și acestui spirit, plantat aici de Roma eternă, și de afirmarea lui cu putere!

Și iarăși vine aceeași obsedantă întrebare: *unde sunt izvoarele spiritualității noastre?* Aceste izvoare singure fac rațiunea noastră de a fi. Fără de ele nu suntem nimic. Și astăzi când se dărmă catapeteasma lumii pentru a se ridica alta, ceea ce ne trebuie în primul rând sunt inginerii abili cari să le exploreze și să le pue în valoare.

Dârzenia macedoneană și felul de a trăi și a se manifesta, creștinismul și naționalismul lor dinamic, ne pot fi de mare folos.

Să ne desgropăm trecutul, să-l facem din nou viu și măreț. Să creem aici o nouă Romă, care, îmbinându-se cu Roma de pe malurile Tibului, cu Noua Romă care se ridică pe malurile Sprei, și cu celelate Rome creatoare din lumea mediteraneană, să mântuiască pământurile acestea de infiltrațiunile obscurantiste barbare și să le pună pe același pedestal

pe care steteau odinioară, pentruca de aici să pornească la o nouă cucerire spirituală a lumii.

Acesta e pedestalul pe care se pun, prin structura intimă, Macedonienii. Acesta e rolul pe care va trebui să-l jucăm în viitor. Aceasta va fi misiunea noastră pe aceste meleaguri. Aceasta se prepară acum pe câmpurile de bătae. Aceasta o voesc morții noștri, eroii noștri de azi și de totdeauna.

LICHIDAREA BARBARISMULUI.

Barbarii vor trebui să fie definitiv lichidați în Europa. Distrugerile lor nu vor mai fi posibile. Aspirațiunilor unora din ei astăzi au devenit ridicole. Europa se va arianiza în toată întinderea ei și se va spiritualiza. Spre deosebire de rasele cutropitoare, noi va trebui să ne înfigem adânc în spațiu, nu prin forța brutală, *more barbarico*, ci prin spiritualitatea moștenită dela moșii și strămoșii noștri, care va trebui să radieze prin noi asupra lumii înconjurătoare.

Trebue să înființăm și noi aici o constrângere care să cucerească totul în jurul nostru, o constrângere în ordine spirituală. Demnitățile noastre traco-romane ne cere și ne impune să spulberăm barbarismul, sub orice haină s'ar îmbrăca, și să redăm spiritualității noastre creațiile teritoriile și populațiile pe cari le-au dominat.

ROMA S'A NĂSCUT ȘI PENTRU NOI.

Oricare ar fi adevărul istoric; orice-am fi, traci, dați, geți, iliri; fie că noi am întemeiat Roma, fie că Roma ne-a întemeiat pe noi; fie că, sub toate denumirile de mai sus, se ascundeau popoare cari aveau aceeași limbă cu cei din Lațiu; un lucru rămâne totuși: *etnicul nu putea fi diferit; noi suntem și ca limbă și ca substrat etnic și ca geniu continuatorii Romei în aceste părți.*

Roma s'a născut și pentru noi. Dacă noi am întemeiat Roma, Roma și noi formăm un singur tot; dacă noi nu am fost la Roma, Roma a venit la noi și și-a înfipt puternic stindardele pe crestele Carpaților; și într'un caz și în altul, noi cu Roma și cu cei cari vor conduce de aci înainte destinele Europei, formăm același substrat spiritual, purtăm pe umeri aceleași sarcini, avem același destin și aceeași misiune.

În orice caz Roma s'a născut și pentru noi. Și ne trebue serbarea Nașterea Romei, care să ne servească de simbol al trecutului nostru glorios, al înfigerii noastre adânc în timp și în spațiu.

SĂ NE SCOATEM EROII LA LUMINĂ.

Ceea ce reținem noi din acest trecut glorios este prea puțin. Decebal și Traian sunt primii noștri eroi. Pe eroii anteriori lor îi trecem sub tăcere, cași când nu ar fi ai noștri, cași când am fi căzut din cer pe locurile pe cari s'au format limba și poporul nostru. După căderea Daciei, un interval de peste o mie de ani e acoperit de întuneric. După acest interval, și până la întemeierea principatelor, istoria noastră nu e pe deplin lămurită. Pentru masa compactă de romani, cari eram noi din șesurile Panoniei, până în stepele Rusiei, până la Adriatică și până la Egeea și mai departe, în afară de câteva episoade glorioase, nu avem istorie. Istoria începe cu înființarea principatelor, pentru crâmpeliul din neamul nostru, care a reușit să se menție în parte în bloc compact dincoace de Dunăre.

Dar la baza dezvoltării popoarelor stă eroismul lor. Uitarea eroilor trecutului e o comoară pierdută. Eroismul neamului românesc nu se poate reduce la câteva luminișuri din trecutul îndepărtat și la episoadele epice ale ultimelor câteva secole.

Fapt este că ceea ce nu se înfige adânc în noaptea timpurilor nu are viabilitate și noi nu suntem un popor de pripas venit aici din niscaiva stepe asiatice cu moravuri barbare și existență parazitară, noi suntem de milenii concrescuți cu pământul nostru și trebue să ne înfigem adânc în trecut, dacă vrem să fim noi înșine, și să ne creem un pedestal de existență.

De aceea ne trebue serbarea «Nașterea Romei».

De aceea trebue să punem înaintea armata acelora cari luptă pentru desgroparea și punerea în valoare a trecutului. Geniul pământului îi ajută. Inceputuri fericite avem pretutindeni. De aceea ceea ce a făcut D. Papahagi și alți desgropători ai trecutului peste Dunăre, trebue să se urmărească cu tenacitate și dincoace de acest fluviu care unește destinele românești.

Să desgropăm trecutul și să-l transformăm în carne și în sânge. Sub presiunea urmelor strămoșilor, au durat macedonienii splendidele lor așezări din dreapta Dunării. Pe osemintele și geniul subteran dela Turnu-Severin, s'a grevat răposatul profesor, Teodor Costescu, când a clădit acel palat cultural unic în țară, a determinat mișcarea culturală care a dat ființă celor peste 400 de biblioteci și a creat viața culturală care animează acest colț de țară, spre deosebire de altele cari continuă a înota în mercantilism.

Aceste sunt focare timide și reșlate, cari vor trebui generalizate cu timpul pe tot teritoriul ce ne-a aparținut spiritualicește cu mii de ani în urmă. După ce vom fi pus în valoare teritoriul care va alcătui

Statul român de mâine, va trebui să pornim la spiritualizarea teritoriilor cari ne înconjoară. Avem o mare operă de îndeplinit. Trebuie spulberată barbaria contra căreia moșii și strămoșii noștri au dus lupte grele.

Eroii de ieri trăesc în eroii de azi. E suficient să ne punem această întrebare, pentru ca să vedem ce rol mare și nobil ne incumbă în aceste părți.

Dacă suntem moștenitorii Romei, trebuie să reluăm firul întrerupt, să refacem ceea ce s'a pierdut, să ducem mai departe opera de refacere, de creațiune și de afirmațiune.

PRIN NOI ÎNSINE.

Între alți fii buni ai noștri, macedonenii ne stau la dispoziție ca o armată disciplinată și mult încercată în lupte grele. Nu-i permis să lăsăm pe acești buni fii ai neamului în prada curenților dizolvante de românism din Balcani.

Suntem datori să facem tot ce putem pentru a-i scoate din cercul de nimicire la care sunt expuși și de a readuce la matcă pe cei pierduți. Principiile sănătoase cari stau la baza actualului război ne stau la dispoziție. Depinde numai de noi de a salva și pune în valoare tot ce e românesc de pretutindeni.

Dacă în trecut n'am știut sau n'am putut, să facem o politică de afirmațiune, care să-i salveze pe plaiurile unde ei au trăit cu întreaga lor putere milenară de afirmațiune, acum suntem datori să-i strângem de pretutindeni și să-i valorizăm. E un material uman, e o bogăție incommensurabilă, pe care, nu numai în interesul nostru, dar în interes general european, nu putem să o lăsăm să se piardă, nici să o dăm în dar altor neamuri, și cu care nu ne vom mai întâlni.

Dacă nu reușim să-i menținem pe toate plaiurile lor, atunci trebuie să le punem la dispoziție noi plaiuri, de pe cari să poată pleca, împreună cu noi toți, ca să recucerim, plaiurile geniului rasei noastre năpădite de burueni barbare.

TRANȘEELE ROMANISMULUI.

Enea a părăsit Troia, pentruca apoi să stea la baza legendară a Nașterii Romei, dându-i suflul de viață cu care s'a întors mai târziu ca cuceritor pe locurile părăsite.

În «Viața Morală a Popoarelor» am spus undeva cu privire la principatele române, că ele au fost tranșeele în cari s'au retras românii, cu 600 de ani în urmă, pentruca din ele să poată porni, când va sosi timpul, la refacerea Daciei Traiane și la reluarea misiunii pe care i-au hărăzit-o marii ei întemeietori și moștenirea ancestrală.

Acelaș lucru trebuie făcut astăzi cu macedonenii și cu toți fiii reslățiți ai Patriei. Trebuie ca, prin ei și cu ajutorul lor, să ne săpăm tranșeele din cari să putem porni pentru recucerirea spirituală a teritoriilor cari au trăit altădată sub acțiunea puternică a *Acvilelor Romane*, și încăpute azi pe mâini pângăritoare.

În conferințele mele și în «*România Eroică*», am scos altădată în evidență opera gigantică de cultură și de civilizație, de transformare radicală a teritoriilor din Africa Occidentală, cari altădată au aparținut Romei, cari erau grânarul ei, și cari redeveniseră pustii sub acțiunea distructivă barbară. Am arătat cum Algeria, Tunisul și Tripolisul s'au transformat ca prin farmec sub acțiunea fermentatoare a fraților noștri din apus; cum s'a alungat barbaria și cum s'a refăcut în scurt timp ceea ce barbarii au nimicit în decurs de mai bine de 1000 de ani.

Pentru noi Algeria, Tunisul și Tripolisul sunt astăzi propriul nostru teritoriu și propria noastră națiune, cari trebuiesc transformate radical, transfigurate, pentru a înlătura moștenirea pe care ni-au lăsat o barbarii; cucerirea spirituală a teritoriilor cari altădată se bucurau de razele luminoase ale strămoșilor noștri, dislocând barbaria asiatică din aceste părți, făcând aceeaș operă pe care frații noștri din apus au dus-o până la marginile pământului.

Imi dedeam seama că prin deschiderea unor astfel de orizonturi puteam turbura digestia conducătorilor de pe atunci. Dar ei contau prea puțin. Orizonturile cele largi trebuiau puse la dispoziția tinereții, la dispoziția nouilor generațiuni. Ele reprezintă viitorul și ele trebuiau să-și dea seama cele dintâi că nu mai pot trăi în mercantilism, în imitațiuni servile, în orizonturi reduse; că ele vor trebui să-și făurească idealuri sfinte, tranșee de unde să pornească la luptă, pedestalurii puternice de afirmațiune și de creațiune.

Existența macedonenilor pentru noi și pentru Europa cea nouă e o comoară care trebuie pusă în valoare cu orice preț, odată și cu scoaterea din adâncuri a moștenirii noastre ancestrale.

ION COLFESCU-DELATURDA

Waffenkameradschaft *) An meine deutschen bruder

von JOAN AL. BRAN-LEMENY
Mitglied des Verb. der rum. Schriftsteller

Ich sang so oft, so gern, vor vielen Jahren
Das schöne Lied vom guten Kameraden
Von der Verbrüderung, der echten, wahren,
Vom Schutz und Trutz auf Schicksalsrandgestaden...

Es glühten darin Funken edler Triebe
Und soviel reine, kühne Männlichkeit
Es duftete von wahrer Freundesliebe
Vom Opfermut, zum Einsatz stets bereit...

Nur wogt der Kampf vom Eismeer, aus dem Norden,
Bis in das Schwarze Meer hinab; fürwahr,
Zerfallen müssen jene wilden Horden
Die Satanslist und Judengeist gebär...

Es donnern die Kanonen, nah'im Osten,
Die grosse Schlacht ist heiss und jäh entbrannt
Uns're Soldaten sind auf ihren Posten
So fremd sie waren, sind sie heut' verwandt...

Verwandt durch Opfermut und — Schollenliebe
Durch Kühnheit und durch Vaterlandsgefühl...
Die Tugenden entfalten ihre Triebe
Im hohen Streben nach demselben Ziel...

Denn heute gilt's die neue Welt zu schaffen
Als deren Träger Adolf Hitler steht...
Es winden sich die Heiden wie die Affen
Der Kreuzzug spricht mit Toten sein Gebet...

*) Ein deutscher Offizier hat die rumänischen Soldaten als «gute Kameraden» bezeichnet. (Die Tageszeitungen).

Die Völker alle raffen sich zusammen,
Es wogt ein heil'ger Sturm am Kontinent
Und niemand will zur Trägheit sich verdammen
Denn jeder spürt wie ihn die Wunde brennt.

Der Duce mit den Faszien, die Falangen,
Die braunen Spanier, die Kroate nun die Finnen
Empfinden alle heissestes Verlangen
Um in den Kampf zu ziehn, nach hohen Zinnen.

Geschlossen ist die Einheitsfront; im Streite
Verbluten heute Deutsche und Rumänen...
Nun kämpft er tapfer, stolz, an deiner Seite
Sein Sieg, sein Heil, dein Sieg, sein Sehnen...

Es flieht der Feind, zertrümmert und zerschlagen
Die neue Welt erglüht, wie Morgenrot,
Und in dem blut'gen, heldenhaften Jagen
Ersteht die Siegesflagge aus dem Tod...

Ich sing das Lied vom guten Kamerad...

So oft die Guten mit den Bösen streiten
Erklingen wird das Lied aus Gold und Erz,
Den Sieg wird es den Guten stets bereiten
Denn es versinnlicht echtes, deutsches Hers...

7/VII. 1941.

Omagiu Transnistrienilor

Măreția clipei istorice ce o trăim provine mai ales din faptul că ea constituie și o lecție de ordin moral învederând lozincă «nici o faptă fără răsplată», — nici un păcat fără pedeapsă.

Câți creștini, ani de-a rândul, se întrebau cum îndură Dumnezeu, zeu al Impărăției nelegiurei să își urmeze opera de distrugere, răsturnând lăcașurile sfinte, pângărind crucea lui Hristos, lovind în slujitorii săi !

Cum atâtea asasinat, călcări de legi, schingiuri fără seamăn, să se desfășoare, fără ca trăsnetul să nu afunde în Iad pe păcătoșii ce călcau, cu bună știință, toate poruncile Domnului și sfidau toate tainele mari ale vieții.

Și iată că deodată, când nimenea nu mai aștepta prăbușirea păgânilor, este dat unui popor mic ca număr, dar înțelept și cu-cernic, să contribuie în largă măsură la pedepsirea exemplară a nesocotiților, ce au făcut, din omorârea amului de către om, rațiunea lor de Stat.

Am fost aleși, după poruncile Evangheliei, cei mai umili și smeriți păstori și plugari pentru sălășluirea voinței Domnului. Cuibul revoluționar din Odesa a fost cucerit de purtătorii Crucii, cari nu râvnesc la nimic decât la restaurarea Credinței strămoșești și a iubirii între oameni. Nu cărturari de seamă, nici savanți celebri sunt învingători, ci oastea credincioasă, care n'a voit nimic pentru dânsa, ci a luptat pentru învierea creștinismului și strălucirii lui în lume.

Războiul sfânt va rămâne deapănarea ca o pildă a virtuților neamului românesc, ce se așează în conștiința universală pe cea mai înaltă și nobilă treaptă. Generația noastră, atât de hilită și de ponegriță în ultimii ani, care, o recunoaștem, a păcătuit greu în multe direcții, totuși, pentru a doua oară reîntregește neamul românesc într-o unire definitivă, mutând hotarele la granițe ce ne cuprind pe toți românii, readucând în patrimoniul țării și Transnistria lui Ștefan Vodă, pe care prea puțini o cunoaștem, unde graiul dulce românesc, datinele, crezul, toată ființa noastră etnică este păstrată de moldoveni neaoși, cari, prin mamă, biserică, tradiții, s'au păstrat întregi, ca trup din trupul și suflet din sufletul nostru, în așa fel în cât o bătrână îmi spunea: «Să vie tătari, ruși, noi tot moldoveni ai lui Ștefan rămânem și nimeni nu ne va schimba».

Minunată continuitate intuitivă a forței rasiale care desfide

și timpul, și oamenii, și vicleșugul vremurilor. Acestor moldoveni, iubiți frați ai noștri, noi, deschizându-le brațele, le urăm să fie în veci păstrători ai comorilor noastre naționale, căci ei mărturisesc astfel în fața lumii întregi, că neamurile nu dispar ușor și că harul esențial al ființei noastre este că «românul nu piere» ci, prin răbdare, credință, fidelitate către trecutul său, le învinge pe toate.

Omagiu de dragoste să închinăm Transnistrienilor, români neaoși, ce au bine meritat de la Patrie pentru că au fost veacuri străjeri, peste Nistru, ai datinelor și ai civilizației noastre.

ALEXANDRINA GR. CANTACUZINO

Flamurile

Inviforate,
De câte ori pornesc
La cruntă luptă ;
Ori, vin,
Străluminate,
Victorioase din
Răsboiu —
Cu haina zdrențuită, ruptă,
Alături de eroi ;
De câte ori, eu, numai le zăresc ;
Ori, mă 'ntâlnesc
Cu ele —
Din suflet, le salut ,
Și le sărut —
Cu cel mai cald sărut :
Sunt flamurile țării mele !...

CRIDIM

Incurajați „România Eroică”. Citiți-o și răspân-
diți-o. Faceți-o să treacă din mână în mână.

Tineretul nostru

Fala unui neam, nădejdea viitorului, mândria unei țări este tineretul.

Tineretul este rezervorul care preocupă pe acei cari au la suflet, la inimă, viitorul țării.

El este mândria noastră, în el ne punem toată nădejdea, pentru el trăim, și când plecăm în lumea de unde nu este reîntoarcere, îl binecuvântăm, lăsând cu limbă de moarte să urmeze pe cărările marilor noștri străbuni, să ducă la bun sfârșit ceea ce noi nu am putut realiza, pentru ceea ce e bun și nobil, să năzuiască spre acest scop, precum și pentru a plivi din holda neamului buruiana rea, care s'ar mai putea ivi sau pe care încă nu am fost în stare să o smulgem noi, căci a fost prea multă și deasă.

Generațiile trebuie să aibă un ideal. Obținut idealul, nu este permis a se așeza pe laurii victorii, căci urmează fără greș moartea, ci trebuie a năzui tot mai sus, tot mai sus, spre idealuri noi, cari să întărească caracterul, să aducă strălucirea neamului și țării.

Noi nu putem înțelege tineret amorf.

Înainte de războiu aveam un ideal, pentru care ne-am jertfit tot. Era idealul «Unirii». Tinerii, cari azi suntem bătrâni, am luptat, am luptat pentru el și împotriva acelor cari au fost cauza suferințelor noastre.

Am luptat și împotriva organizărilor cari au îndemnat pe membrii lor a ne asupri.

Am luptat împotriva iudeo-framasonilor. Povestea e lungă și este cunoscută de toți.

După *Unire*, cei cari au luptat cu gând curat, cu tragere de inimă pentru marile noastre aspirațiuni, au fost puși pe linie moartă; numai sufletul, tradiția, idealul n'au putut fi puse la o parte!

Copiii și tinerii cari au văzut lupta părinților pentru *Unire* și lupta dusă împotriva iudeo-framasonilor al căror ideal este, arivism pe toate căile, îmbogățire, prin toate mijloacele, au suferit umilirile, sărăcia, martirajul, moartea, până a sosit momentul cel mare.

În teritoriile subjugate, în școli, în manifestațiunile publice, s'a oprit, s'a suprimat orice cântec, orice alegorie, orice acțiune, în care să fie amintită lupta împotriva străinului care ne-a umilit, exploatat, ucis, veacuri de rând. Și insultelor, care ni se aduceau, nu ne era îngăduit să răspundem, ci trebuia să suferim jugul care ni se îngreuna din an în an.

Reacțiunea a urmat!

Nu voi mai aminti toate fazele trecutului!

Le știm; ne doare!

Tineretului român de azi, în tocmai ca celui de ieri și celui care va urma, îi trebuia ideal, în deosebi ideal național. Acesta a fost cultivat, deși a fost înăbușit, și astăzi el a erupt cu putere vulcanică.

Trecutul nostru ne-a arătat calea pentru viitor. Spiritul național cultivat, întărit în sufletul tineretului nostru ne-a ferit de prăpăd și ne-a dus la triumf.

Cei cari s'au perindat în fruntea țării trebuia să îngrijească ca ceea ce cere sufletul și viața românismului să nu fie o spoială, un mijloc bun de seducere, ci să fie clădit pe piatra tare a naționalismului celui mai curat, să nu martirizeze tineretul, viitorul neamului.

Gloria de azi ne dovedește ce poate un tineret eroic. Prin ea, țara și-a dovedit dreptul la o viață națională integrală. Cu atât mai mult în viitor, tinerimea va trebui să fie suprema grijă a acestui neam. Greșelile și curente din trecut nu mai sunt posibile.

Ideea religioasă și națională va fi centrul preocupărilor de mâine.

Educația într'un spirit religios pasiv, nu va mai fi posibilă. Nu se va mai putea îndruma tineretul a nu reacționa la insulele cari se aduce neamului și țării; a lăsa tot în voia lui Dumnezeu cu un fatalism nepăsător; a lăsa ca cei cari râvnesc după bunuri lumești să-și îndeplinească țelurile murdare în toată libertatea. Fatalismul național și religios nu se admite la un tineret care se respectă. Tineretul eroic făurește istoria; nu i se impune din afară. Așa cum face el azi pe câmpurile de glorie.

Infamă este calea care conduce numai la foloasele materiale și spune tânărului: vezi-ți de treabă și caută legături, câștiguri, protecție, ca să te poți ridica prin toate mijloacele la o bună stare materială, căci azi cine are bani e stăpân peste toate; poate cumpăra tată și mamă, etc...

Credința, spiritul religios, ne trebuie înainte de toate pentru a clădi pe acest fundament de neclintit edificiul falnic al caracterului tare, al cinstei, al tinereții cuvântului dat, al mulțumirii cu orice situație, oricât de modestă, al împlinirii cu conștiințiozitate a datoriilor și însărcinărilor primite.

Numai pe acest pedestal de granit se poate clădi idealul național, și întreg complexul de îndatoriri cetățenești.

Cine e devină, dacă în trecut tineretul nostru a prezentat scăderi? Nu putem răspunde, fără să ne recunoaștem partea noastră de răspundere.

Spre marea noastră părere de rău, trebuie să constatăm că unii profesori — mulți nepregătiți — își formau orele de clasă de mântuială. De multe ori intrau târziu și plecau iute din clasă. Textele nu erau apro-

fundate. Nu se explica însemnătatea marilor evenimente din viața poezilor și cum trebuiau înțelese. — nici acei profesori nu le înțelegeau. Ei se ocupau, ori de politică, ori de afaceri cari, deși de multe ori mai rentabile și cu salarii mai mici ca salariul de profesor, cereau însă o atenție și muncă intensă. Așa se întâmpla că îndatorirea de profesor fiind sigură, devenea secundară, iar îndeletnicirea, care ar fi trebuit să fie pe planul al doilea, devenea principală.

Asupra profesorilor universitari — onoare excepțiunilor — nici n'ar trebui să insist.

Sfertul academic devenea la mulți oră academică! — Studenții cari își permiteau să fie conștiințioși și ar fi dorit să învețe carte, plecau dela Universitate, după ce au așteptat în zadar să vină profesorul!

Acesta era deputat, senator, ministru, invitat sau trimis în țări străine, în comisii și paracomisii; apoi îl durea capul, când măseaua, când avea insomnie, când adormise, și altele și altele... așa că tineretul, după ce petrecea o lună, două, pe băncile Universității, văzând că nu se face carte și că nu poate da ochi cu d-l profesor, în cazul cel mai bun, pleca acasă, ori cerea o funcție undeva. Dacă nu putea să o aibă, căci nu împlinea condițiile legale, recurgea la protecția celor puternici și obținea pe cale lăaturalnică, ceea ce el nu putea obține pe cale legală. De aici debandada! De aici, revolta! Erau roadele exemplelor nefaste.

Am rămas surprins când veneau la examene tineri cari mă întrebau care ar fi profesorul unuia sau altuia din obiectele din cari voiau să dea examene.

Il întrebam: Cum? tu nu cunoști pe profesorul tău? Răspunsul era: Nu! Nu l-am văzut nici odată!

La întrebarea: Dar tu unde ai fost în cursul trimestrului? — Acasă! Ce să pierd eu timpul pe aici! Costă bani și nu învăț mai mult, dacă stau pe aici. Am cărțile și cursurile. Profesorul și așa nu explică mai mult. *Citește din curs și pleacă!*

Sistemul acesta este o batjocură la adresa instituției universitare, la adresa țării, la adresa tinerilor care simt lipsa unei îndrumări, a unui sprijin, a unui ideal.

Nu-l află în școală, nu-l află la profesori, îl caută altundeva.

Tineretul simte în sufletul său o năzuință spre un ideal, și mai ales în sens național.

Nu se poate pune nici o piedică și stăvilă ridicată cu cât va fi el mai mare, mai puternic, la cădere, va aduce și mai mare pustiire.

În zadar părinții vor crește odraslele lor în frica lui Dumnezeu, obișnuindu-i de mici a se ruga dimineața și seara și Dumineca ducându-i la biserică. În zadar catechetul va ține 2 ore de religie sau,

dacă vrei, zece, căci, dacă ceilalți profesori în liceu, și mai ales, dacă profesorii dela Universitate, nu-și fac datoria, să dea pildă prin ei înșiși și să crească în spirit național tineretul și în conștiința datoriei împlinite integral; acesta își va căuta calea singur și mulți vor fi aceia cari vor fi gata să calce pe urmele relelor exemple, sau să-și deschidă singuri o cale plină de primejdii.

Spiritul acesta național integral înseamnă: împlinirea tuturor datoriei către părinți, către bătrâni, către semenii, către cei mari, către Tară; împlinirea datoriei față de tine însuși.

Dacă părinții își împlineau îndatoririle, la rândul lor, învățătorii, profesorii dela școlile secundare și universitare să-și împlinească și ei îndatoririle lor. Studentul să fie ocrotit, iubit, îndrumat pe calea cea bună; să nu vadă debandada morală, protecție nemeritată, favoritism, licheлизм, mituire și trădare a intereselor naționale. Și astfel vom avea un tineret, așa cum el dorește să fie și o țară fericită.

Să nu așteptăm ca cei fără de carte, cei de jos, să facă educație celor de sus prin munca asiduă, prin pilda vie, credința, cinstea, omenia și eroismul, moștenite din strămoși și păstrate ca o comoară neprețuită care a înfruntat prin veacuri și înfruntă și astăzi, toate vicisitudinile și toate primejdiile.

Dr. EPAMINONDA LUCACI

796 118 Buze - de obuze...

Ad Terram

*Pe Pământul nostru, banul
Predomină cu tărie;
Deci, guvernatorul Terrei —
Moise trebuie să fie...*

Ministrilor de pân'acum.

*Când îți zice, astăzi, careva:
— Excelență! (chiar cu multă
Stimă — nu de mucava...)
Nu e o insultă?...*

CRIDIM

Sentimentul național în literatura italiană ¹⁾

Alții se arată mai miloși. Nu urăsc pe străini, ci-i compătimește, ca pe niște tovarăși de suferință, asupriți și ei de un regim tiranic singurul vinovat. Giuseppe Giusti vorbește astfel despre ostașii croați din Milano:

Costor, dicea tra me, Re pauroso
Degl'italici moti e degli slavi,
Strappa a'lor tetti, e qua, senza riposo,
Schiavi li spinge per tenerci schiavi.

(Pe aceștia, mă gândeam, un rege fricos de mișcările italiene și de cele slave, îi smulge din căminuri, și aci, fără repaos, robi îi trimite să ne țină robi).

Giovanni Prati înfățișează o scenă foarte scumpă romanticilor: durerile Italienilor căzuți la lupta din Curtatone, întinzând o horă lugubră sub lumina lunei. Inamicul îi zărește și îi ascultă.

Il guardian straniero
Dall'ardue ròcche ascolta,
E le canzoni insolite
Lo stringono di gel:
E il pian mirando, e il torbido
Stuol degli spettri in vòlta,
Pensa le patrie roveri
E il nordico suo ciel.

E sclama anch'ei: — Di meste
Larve simili è piena
Pur la mia landa ungàrica
O il mio boemo suol,
E a me, che, schiavo indocile,
Voglio l'altrui catena,
Pace l'avara tènebra
Nega, e letizia il sol.

(Străjerul străin din cetăți puternice ascultă, și cântecele neobișnuite îi dau un fior de ger: și privind șesul, și oastea turbure a fanto-

1) Continuare din numărul trecut.

melor călătore, își aduce aminte de stejarii din patria sa, și de nordicul său cer. Și exclamă și el: cu vedenii tot așa de jalnice-i plină și câmpia mea ungară, sau pământul meu boem: și mie, care, rob nereșemat, păzesc lanțurile altora, nici nu-mi dă pace întunericul, nici soarele nu-mi dă bucurie).

Alessandro Manzoni se ridică mai presus de aceste sentimente, într-o atmosferă de înaltă dreptate creștinească. El nu urăște pe străini, și nici nu-i compătimește din motive pur sentimentale, ci le reproșează nedreptățile săvârșite. El întreabă cu ce drept puterile Sfintei alianțe, cari au condus lupta contra lui Napoleon în numele independenței, calcă astăzi, prin asuprirea Italiei, același principiu pe care l-au invocat în folosul lor.

O stranieri! Sui vostri stendardi
Sta l'obbrobrio d'un giuro tradito:
Un giudizio da voi proferito
V'accompagna all'iniqua tenzon:
Voi, che a stormo gridaste in quei giorni:
Dio rigetta la forza straniera:
Ogni gente sia libera, e pèra
Della spada l'iniqua ragion.

Se la terra ove oppressi gemeste
Preme i corpi de' vostri oppressori,
Se la faccia d'estranei signori
Tanto amara vi parve in quei dì:
Chi v'ha detto che sterile, eterno,
Sarà il lutto dell'itale genti?
Chi v'ha detto che ai nostri lamenti
Sarà sordo quel Dio che v'udi?

(O străini! Pe ale voastre steaguri stă rușinea unui jurământ trădat: o lozincă, de voi înșivă rostită, vă urmărește în lupta cea nedreaptă: voi, cari într'un singur glas ați strigat altădată: Dumnezeu respinge violența străină: fiecare neam să fie liber, și să piară dreptul nelegiuit al sabiei. Dacă pământul unde ați plâns asupriți a fost cimitirul tiranilor voștri, dacă chipul stăpânilor străini atât de amar v'a părut odinioară: cine v'a zis că zadarnic, etern, va fi plânsul ginților italiene? Cine v'a zis că la plânsetele noastre va fi surd acel Dumnezeu care pe voi v'a ascultat?).

În numele dreptății Manzoni dojenește și pe compatrioții săi, cari, prin certurile lor, au atras năvălirea străină. Astfel comentează poetul bucuria învingătorilor după o luptă fraticidă:

Odo intorno festevoli gridi:
S'orna il tempio e risuona del canto:
Già s'innalzan, dai cori omicidi,
Grazie ed inni, che abomina il Ciel.
Giù dal cerchio dell'Alpi, frattanto,
Lo straniero gli sguardi rivolge,
Vede i forti, che mordon la polve,
E li conta con gioia crudel.

Affrettatevi, empite le schiere.
Suspendete i trionfi ed i giochi,
Ritornate alle vostre bandiere:
Lo straniero discende: egli è qui.
Vincitor! Siete deboli e pochi?
Ma per questo, a sfidarvi, ei discende:
E voglioso, a quei campi, v'attende,
Dove il vostro fratello perì.

Tu, che angusta, a'tuoi figli, parevi,
Tu, che, in pace, nutrirli non sai,
Fatal terra, gli estrani ricevi:
Tal giudizio comincia per te.
Un nemico, che offeso non hai,
A tue mense, insultando, s'asside,
Degli stolti, le spoglie divide:
Toglie il brando di mano a'tuoi re.

(Aud împrejur strigăte de sărbătoare: se împodobește biserica și răsună de cântece: deja se înalță, din inimi ucigașe, mulțumiri și imnuri blestamate de cer. Între timp, de dincolo de hotare, străinul își îndreaptă privirile: se uită la vitejii răpuși în pulbere, și-i numără cu bucurie crudă. Grăbiți-vă, strângeți oștirile, suspendați triumfurile și jocurile, întoarceți-vă la steagurile voastre: străinul coboară: el e aici. Biruitor! Sunteți slabi și puțini? dar de aceea el vine să vă sfideze, și plin de poftă pe acele câmpuri vă așteaptă, unde fratele vostru pieri. Tu, care îngustă fiilor tăi le păreai, tu, care nu știi să-i crești înfrățiți, țară osândită de soartă, tu primești pe străini: astfel de pe-

deapsă pentru tine a început. Un dușman, pe care nu l-ai provocat, la masa ta insultător se așează, dela cei fără minte își împarte prăzile: răpește sabia din mâna regilor tăi).

Dar vinovăția Italianilor nu justifică pe străini. Și ei au călcat o lege de înfrățire: aceea a Creștinismului, care cuprinde toate ființele omenesti.

Stolto anch'esso! Beata fu mai
Gente alcuna per sangue ed oltraggio?
Solo al vinto non toccano i guai:
Torna in pianto dell'empio il gioir.
Ben talor, nel superbo viaggio,
Non l'abbatte l'eterna vendetta:
Ma lo segna: ma veglia ed aspetta:
Ma lo coglie all'estremo sospir,

Tutti fatti a sembianza d'un Solo,
Figli tutti d'un solo Riscatto,
In qual ora, in qual parte del suolo
Trascorriamo quest'aura vital,
Siam fratelli: siam stretti ad un patto:
Maledetto colui che l'infrange,
Che s'innalza sul fiacco che piange,
Che contrista uno spirto immortal!

(Fără minte și el! Fericit a fost oare vre-un popor, prin sânge și urgie? Nu numai învinsul are să plângă: se preface în lacrimi și praznicul asupritorului. E drept că uneori, pe calea fără de lege, nu-l doboară pedeptirea divină: dar îl ține în seamă: îl pândește și rabdă: îl nimerește la suflarea cea din urmă. Toți creați după chipul Unuia singur, toți fii ai unei singure mântuiri, în orice oră, în orice parte a lumii noi petrecem acest suflu de viață, suntem frați: suntem legați de un pact: blestemat fie cine-l leapădă, cine se ridică peste plânsul celor slabi, cine amărăște un suflet nemuritor!).

Sentimentul lui Manzoni e cu atât mai sincer și puternic, cu cât mai riguros se abține dela orice manifestatii excesive și pătimase. Profunda și înțelegătoarea sa credință creștină cuprinde și dragostea de patrie, ca o datorie izvorită din poruncile religioase. Acest patriotism e entuziast dar nu agresiv, intransigent dar nu egoistic, războinic la nevoe, dar totdeauna drept și omenos. În afară de Manzoni, au fost

și alți scriitori contemporani, cari au socotit patria și pe Dumnezeu ca două adevăruri ale unei singure credințe. Printre cei catolici, au fost Antonio Rosmini, Vincenzo Gioberti, Nicolò Tommaseo, Silvio Pellico și Gino Capponi: printre cugetătorii independenți, e de ajuns să amintim pe Giuseppe Mazzini. Acesta din urmă concepe religia înăuntrul patriotismului. Lozincă «Dio e Popolo» (Dumnezeu și Popor) exprimă ideea că poporul, nu biserica, reprezintă pe Dumnezeu în lumea noastră. Dumnezeu a încredințat poporului misiunea de a-i tălmăci voința, de a-i executa poruncile, și de a-i exercita drepturile. Astfel, religia lui Mazzini e patriotismul însuși ridicat la nivelul mistic: chipul eroului național, și cel al sfântului, se identifică.

Toți acești autori au luat parte, fiecare în felul lui, la mișcarea romantică: departe de ea, singuratec și mândru, a stat Giacomo Leopardi. După cum la Manzoni patriotismul se încadrează în sistemul de idei orânduit de conștiința sa creștină, tot astfel, la Leopardi, crezul durerii și al desnădejdiei universale cuprinde și durerea și desnădejdea patriei. Fiecare dintre scriitorii despre cari am vorbit, a încercat să zărească o lumină în viitorul Italiei, o cale de salvare: Principele lui Machiavelli, Eroul lui Alfieri, Dumnezeul lui Manzoni, Poporul lui Mazzini, au fost diferitele întruchipări ale aceluiași ideal. Pentru Leopardi, Dumnezeu este o putere oarbă și inexorabilă, potrivnică creaturilor sale: Poporul e mulțimea supusă acestei puteri: Eroul e omul care săvârșește împotriva ei, actul suprem de răzvrătire — sinuciderea —. Moartea pentru patrie capătă astfel la Leopardi o valoare simbolică, de un simbolism lugubru: nu jertfă roditoare, ci mărturie pur ideală, nu act de credință, ci de răzbunare. Această idee se exprimă în cea mai originală dintre poeziile patriotice ale lui Leopardi: Poezia «Bruto minore» (Brutus cel Tânăr)), care arată cum drama națională, și cea omenească, sunt identice în mintea poetului. Urmarea acestei identități a fost că termenul ei mai larg și cuprinzător, drama omenească, a atras în jurul lui toată atenția poetului, și, în ulterioara sa dezvoltare, poezia leopardiană a părăsit inspirația pur națională. Precum am spus, revoluția romantică la noi a fost moderată și înțelegătoare, și a păstrat elementele active ale clasicismului: prețuirea omului, echilibrul sufletesc, cinstirea marilor tradiții antice. Într-adevăr moștenirea umanismului și a renașterii trebuia purificată, dar nu distrusă. Romanticii au făcut revoluția purificatoare, iar clasicismul, astfel înșănătoșit, a fost restaurat pe temelii noi de către un poet din generația mai tânără: Giosuè Carducci. Restaurarea clasicismului în literatură a însemnat, pentru conștiința noastră națională, întoarcerea la idealul Romei, adică la imperialism. După înfăptuirea vechilor năzuințe — unirea și independența — pa-

triotismul italian devine din ce în ce mai imperialist, îndepărtându-se de legitimismul strict al lui Manzoni: în literatură, D'Annunzio a desăvârșit această evoluție, Carducci a determinat-o.

Carducci a simpatizat cu așa zisul «Partid de acțiune», alcătuit de foștii partizani ai lui Mazzini trecuți de partea Monarhiei: acest partid, în frunte cu Garibaldi, cerea, dela Monarhie însăși, înfăptuirea programului mazzinian. Mazzini nu era imperialist, dar religia poporului, propovăduită de el, poseda toate elementele unui imperialism viitor.

Nici Garibaldi nu era imperialist: dar, neastâmpărat din fire, nerăbdător, dornic de acțiune, pretindea că toate aspirațiile naționale să fie satisfăcute integral și fulgerător, prin forță și nu prin diplomatie. Moartea Contelui de Cavour, în 1861, a lipsit Italia de singurul om de stat în stare să contrabalanseze, prin marea sa autoritate politică, popularitatea lui Garibaldi: acesta din urmă a pornit atunci o acțiune extrem de energică pentru anexarea — imediată și prin forța armelor — a Romei. Guvernul, sub presiunea marilor puteri și mai ales a Franței, s'a împotrivit: tinerii naționaliști au sprijinit pe Garibaldi, și Italia s'a găsit în pragul unui război civil. Criza a durat până în 1870, când înfrângerea Franței a îngăduit anexarea Romei, și a trecut în istorie sub numele de «Questione Romana» (chestiunea Romană). Atunci mișcarea partidului de acțiune s'a potolit, dar ceva din ideile lui a rămas în sufletele italiene. A rămas convingerea că Italia n'are în Europa locul ce i se cuvine, și eraria dintre marile puteri trebuie schimbată în folosul ei: a rămas, mai precis, o dâră de anticlericalism, și de ostilitate contra marilor puteri tradiționaliste. Din acest curent au derivat politica lui Francesco Crispi, ideologia lui Alfredo Oriani, și patriotismul lui Giosuè Carducci. În zilele noastre, Fascismul a desființat pentru totdeauna tendința anticlericală: cât despre celelalte, istoria ceasului de față vorbește singură.

Carducci a avut darul de a liriciza creațiunile minții; a știut să prefacă în poezie aceeași cultură, care l-a făcut celebru în domeniul criticii și al filologiei. Astfel poezia lui e solemnă, elocventă, monumentală: pătrunsă de erudiție, de mândria erudiției, de avântul erudiției. Inspirația se naște foarte des din contemplarea unui peisagiu sau monument istoric: termele lui Caracalla, biserica din Polenta, Castelul din Mira-Mare, izvoarele râului Clitunno, munții Piemontezi. O descriere plină de sugestii și amintiri deschide poezia și ne înconjoară din ce în ce mai mult cu evocările trecutului: apoi trecutul se iveau în plină strălucire, și evocarea capătă o amploare de epopee: în sfârșit, poezia se termină cu un imn de slavă pentru vremurile ce s'au

duș, și de urare pentru cele ce vor veni. Atitudinea de rapsod al epopeei naționale este unul dintre aspectele care alcătuiesc chipul de poet al neamului: altul e rolul de îndreptător și cenzor al conștiinței publice. Și acest rol a fost susținut de Carducci cu mare severitate, ceea ce i-a pricinuit aspre polemici și dârze dușmăanii. Carducci n'a crutat învinuirile contra clasei conducătoare a Statului: el ar fi vrut o Italie condusă de oameni mari, și democrația piticilor politicieni îl dezamăgea. Astfel, patriotismul lui s'a exprimat adesea prin muștrări și invective, cari reamintesc de-aproape cele scrise de Eminescu în scrisoarea a III-a.

Carducci s'a menținut pe planul moral, și a criticat mai ales pe oameni: critica oamenilor și a instituțiilor a fost opera unui alt scriitor contemporan, Alfredo Oriani. Cu el începe revizuirea ideilor despre regimul politic care trebuie dat Italiei.

Oriani se inspiră deopotrivă din Machiavelli și din Mazzini. Ca și cel dintâiu, e un suflet mistic care procedează prin construcții logice: ca și cel din urmă, e un credincios al religiei poporului. Tocmai în numele acestei religii, Oriani critică democrația: după el, instituțiile democratice, și mai ales partidele și parlamentul, nu reprezintă voința poporului, ci ficțiunea ei, născocită de politicieni, — așa zisa opinie publică. Opinia publică e fătarnică și schimbătoare, și se lasă în voia evenimentelor, pe când voința poporului pornește din adâncul sufletelor și creiază istoria. Dar tocmai din cauza adâncimii și a istoricității sale, această voință nu se arată limpede în mințile tuturor: numai o ființă aleasă, un profet, un conducător, o poate înțelege. Aceasta e misiunea conducătorului: prin glasul lui vorbește poporul: persoana lui covârșește firea sa individuală, și întrupează neamul întreg. Astfel, autoritatea, care, dacă e încredințată unui simplu individ, se prefăce în tiranie, devine regimul popular drept și adevărat, dacă omul care o exercită este la înălțimea misiunii sale. Alfredo Oriani a prezis Italiei apariția marelui șef, menit s'o facă puternică și glorioasă: de aceea generația de astăzi l-a recunoscut, cu drept cuvânt, precursor al fascismului. Și nu numai pentru ideologie Oriani a meritat acest titlu: și în chestiunile concrete el a știut să premerge politica noastră de astăzi. Ajunge să reamintim problema expansiunii coloniale, pe care generația de atunci n'a putut-o rezolva. Polemica lui Oriani a avut, ca obiect principal, primul război din Abisinia, în care vitejia luptătorilor a fost zădărnicită de lipsa de pregătire, și de slăbiciunea frontului intern.

Dar Alfredo Oriani a fost, în timpul său, un profet neascultat. Ivierea conducătorului trebuia să fie anunțată, nu numai de un filosof, ci de un mare poet: acesta a fost Gabriele D'Annunzio.

Mai mult decât un interpret al colectivității, conducătorul, văzul de D'Annunzio, este o individualitate puternică și cuceritoare: adică

în locul unei concepții istorice cum este la Oriani, aflăm la D'Annunzio o creație artistică. În mintea acestui poet, cucerirea este, nu numai un fel practic, sau o regulă morală, ci și un ideal estetic. Astfel se înțelege aureola de poezie care înconjoară toată viața lui D'Annunzio: prin faptele sale eroice în serviciul patriei, poetul a vrut totdeauna să întrupeze, el însuși, creațiunile artei sale.

Idealul de cucerire a trecut, dela viața individuală, la cea colectivă, și a dat naștere unui naționalism tot așa de entuziast și dinamic: acesta e imperialismul, propovăduit de Gabriele D'Annunzio în mijlocul tineretului italian, și realizat în politică de Benito Mussolini.

Imperialismul fascist concepe cucerirea ca un drept și o datorie a civilizației. După cum conducătorul, prin autoritatea geniului său, dă legea poporului, tot astfel, într'un cadru mai larg, neamul conducător, nu prin forță brută și cu scopuri egoistice, ci prin superioritatea civilizației sale și pentru binele tuturor, ia în mână sa cărmuirea celorlalte neamuri aflate sub influența lui. Comunitatea acestor neamuri e Imperiul, întinderea lor geografică e spațiul vital al poporului conducător. Așa dar, dreptul de cucerire se justifică prin misiunea cuceritorului față de cei supuși, el purtând răspunderea propășirii lor. Orice Imperiu neîntemeiat pe aceste baze trebuie să se prăbușească, și aceasta e soarta acelor națiuni, cari nu știu să colaboreze cu celelalte, ci numai să le exploateze.

Aceste două feluri de imperialism sunt astăzi în războiu, și cel care va învinge va orândui lumea după concepția sa. N'am nevoie să vă întreb care e de dorit să învingă: glasul tuturor oamenilor de bună credință răspunde unanim cu noi toți.

E de ajuns să spun, drept concluzie, că imperialismul generației noastre cuprinde, într'o largă sinteză, idealurile tuturor marilor scriitori despre cari v'am vorbit. Ierarhizarea popoarelor sub o singură lege a fost idealul lui Dante: întâietatea gîntei latine a fost afirmată de Petrarca și de Umaniști: Machiavelli și Alfieri, au cerut, unul dela un principe, celălalt dela un popor liber; independența și întregirea Italiei: Fôscolo a arătat că mormintele eroilor sunt altarele patriei: Manzoni și Mazzini au sintetizat religia și patriotismul: Carducci, Oriani și D'Annunzio au profetizat Imperiul. Fiecare din aceste idealuri a fost primit de civilizația fascistă și de marele său conducător. Și idealul suprem al Romei noastre nemuritoare, trebuie să cunoască, ori cât de grea și de primejdioasă va fi încercarea de astăzi, triumful prezis de versurile lui Carducci:

Gli archi, che nuovi trionfi aspettano:
Non più di regi, non più di cesari,
E non di catene attorcenti
Braccia umane su gli eburnei carri:

Ma il tuo trionfo, popol d'Italia,
Su l'età nera, su l'età barbara,
Sui mostri onde tu con serena
Giustizia farai franche le genti.

O Italia, o Roma! quel giorno, placido
Tonerà il cielo, su l'foro, e cantici
Di gloria, di gloria, di gloria,
Correran per l'infinito azzurro.

(Arcurile Romei, care așteaptă triumfuri noi: nu de regi, nu de cezari, și nici de lanțuri, răsucind brațe omenești pe carele de fildeș: ci triumful tău, poporul Italiei, asupra veacului întunecat, asupra veacului barbar, asupra monștrilor, de cari tu, cu senină dreptate, vei izbăvi popoarele. O Italia, o Roma! In acea zi un tunet va sgudui cerul senin asupra Forului, și cântece de slavă, de slavă, de slavă, vor sbura prin nemărginirea albastră).

Prof. Dr. PAOLO SOLDATI

A d o r a r e

Cădelnițează inima-mi 'spre tine
Din tainița vecerniei de dor,
In care, singuratic slujitor,
Aprins-am nardul dragostei depline.

Robit de-acum ispitelor haine
Cum n'oiu mai fi, în ceas izbăvitor,
Mă 'nalț, purtat de-un suflu creator,
Pe calea reîntoarcerii în mine.

Cu pătimașă-i volbură trecutul
Nu sufletul 'mi-a cotropit, ci lutul,
Spic măluos râvnind un strop de rouă.

Din muced caier ai desprins un fir
De vis; și-aștept, în prag de vicață nouă,
Sărutul tău pe frunte, ca un mir.

I. GR. PERIȚEANU

Răboj către frații mei tineri

Mi-am spus cuvântul răspicat și clar,
Mi-am spus dârzelnic ultimul cuvânt
Și-am pus într'ânsul scâncete și jar
Și strigătul de-alarmă din mormânt.

Lui Horia i-am fost crainic peste veac,
Și lui Mihai i-am fost umil stegar,
Am fost un fulger prin văzduh opac
Și-am sângerat pe jghiabul temerar.

In beznă neagră-a clipelor de ieri
Și în mocirla șetrelor de târg,
Iertarea implorat-o-am, din Cer,
Cu sufletul culcat pe ziua 'n pâng.

Și am tăcut adeseori, cu rost,
In mantia răbdării îmbrăcat;
Și meditând la cele ce au fost
O candelă, un tâlc, m'a luminat...

In lume nu-i nimic fără de scop
Și totul e orânduit de sus.
Și tu ești *mult*, căci ești un falnic strop
Din infinit, din Dumnezeu-lisus...

Invață să fii pururi înțelept,
Să crezi puternic și să crezi mereu;
Invață să fii pururi bun și drept,
Căci biruința e cu Dumnezeu...

Și de ești tânăr, sunt mereu al tău,
Și braț la braț cu tine vreau să lupt;
Să știi însă, că și tu ești al meu
Al luptătorului cu-obrazul supt...

Pe creste de istorii este scris,
Că vom avea-de-acum un alt destin;
Căci sângele vărsat pe plaiu de vis
Ne va 'nchiega în cadru genuin.

Vom birui! E lege peste leat!
Tu tineret al meu, prețios și drag
Înălță-ți fruntea, dârz, înflăcărat,
Căci glasul tău e glas sfințit de măg...

IOAN AL. BRAN-LEMENY.

Sept. 1941.

Destinul României eroice

Motto: «Popoarele cari cad, cad pentru că nu sunt în stare să se vindece prin ele însele de cangrenele cari le subminează. Vițiul, lășitatea, corupția — nu pot aduce decât moartea. Popoarele eroice nu pier, oricari ar fi vicisitudinile sorții. Cele ce sunt conduse de inteligență și știință, fără a fi animate de idealuri creatoare, sunt condamnate prin definiție».

Ion Colfescu-Delaturda.

Concretizată în multiplele atitudini ale guvernelor trecute și ale miniștrilor de externe, de pe acea vreme, politica românească era natural — și absolut necesar! — să ajungă la faliment. Declanșarea — inevitabilă — a disperării naționale a pus în evidență refuzul categoric al clasei conducătoare de a participa la redresarea morală a țării, promovând meschine interese de grup politic și confundând noțiunile.

Evident, momentul istoric odată consumat, — obiectivul nostru critic va cuprinde numai faza dezonorantă careia i s'a pus punct terminal în 6 Septembrie 1940. Situația creată prin adoptarea unei atitudini românești, într-o vreme în care agenții internaționali mai credeau încă în autoritatea fronturilor de renaștere democratică, impunea o atenă supraveghere asupra tuturor actelor cari purtau pecetia națională. Conceptul de viață nouă punea în lumină omul de sacrificiu. Oricum însă, — saltul era amestec...

D-l Ion Colfescu-Delaturda scria, în «Atenție la hotare» (vezi «România Eroică», anul II, nr. 6. Octombrie 1938): «Să știm bine că numai în consolidarea noastră interioară stă siguranța și expansiunea

viitoare a neamului, că dușmanul dela interior condiționează pe cel de peste hotare, că însănătoșirea, purificarea noastră totală, implică rezolvarea în principiu a tuturor problemelor noastre de stat, că nu vom fi în siguranță decât atunci când tot românul va fi trezit la viața națională, va deveni o celulă vie a neamului din care face parte, când toate elementele eterogene vor fi eliminate, când va fi realizat aceea marele imperativ: o singură turmă și un păstor».

Au fost, toate, însă — glasuri în pustiu...

Noi înșine, pe marginea unor situații limpezi, aminteam în ziarul «Drum Nou», anul V, nr. 20, din 3 Noembrie 1940 (vezi articolul «Tinerete biruitoare») că «avem desigur (!) nevoie de partide ale națiunii și fronturi de speculație... numai după aceea s'a procedat cu o condamnabilă grabă la înarmarea țării și înzestrarea câtorva buzunare mari și streine, cari conduceau din umbră destinul neamului nostru».

Expresia de viață a unui neam n'o poate delimita însă conduita unor domni în funcții trecătoare, fără legătură organică cu păturile adânci ale neamului.

Dovada, vibranta dovadă, au făcut-o armatele noastre, — când într'un iureș indescritibil, au trecut peste hotarele infame impuse de lamentabile împrejurări, când au pus în evidență vitalitatea autohtonă și când au dărâmat castelele de nisip ale credinței comuniste.

Democrația veacului trecut s'a polarizat pentru anii noștri în două entități contrarii: *Comunismul* — teroarea satanică, așa cum a apărut în singura experiență posibilă, făcută timp de două decenii, și *Naționalismul* — ierarhizarea spirituală a masselor, prin punerea în valoare a forțelor constructive.

Răsboiul, la care neamul nostru participă entuziast și demn, va desvolta — într'un cadru nou — o vitalitate necunoscută încă peste hotare: *Dârzenia Dacă*.

Conflictul de supremație dintre cele două concepții, fiind rezolvat, prin sabie și foc, prin eroism legendar, selecționarea valorilor internaționale și naționale e în curs de înfăptuire.

Nu e de competența noastră a lămuri greșelile care se mai pot face sub diferite măști. Și nu mai stăruim asupra păcatelor cari au stat deacurmezișul destinului României Eroice. Un lucru rămâne stabilit: viermele răului nu ne mai roade; răspunderile și blestemurile — nu ne mai urmăresc.

România Eroică și Legendară e în plină renaștere.

PETRE A. BUTUCEA

Fermentațiunea Macedoneană

Să examinăm opera constructivă a unora dintre noi pe niște teritorii pe cari vestigiile destrucțiilor barbarilor s'au perpetuat până sub ochii noștri. E vorba de opera macedonenilor în dreapta Dunării, unde fuseseră colonizați de curând.

Am cercetat aceste regiuni la epoca când a început imigrarea lor. I-am găsit pe noii veniți instalați în bordee. Drumurile erau nesigure. Tâlharii își continuau isprăvile: Aspectul țării era acela de dezolație barbară rămas de pe urma vechilor stăpânitori. Când m'am dus din nou în vara anului 1937, am găsit aspectul satelor transfigurat. În locul caselor primitive și a bordeelor de altădată au răsărit ca din pământ sate înfloritoare cu clădiri impozante, adesea luxoase, iar ținuturile rurale în general au căpătat un aspect de bogăție și de bunăstare. Sate prăpădite și teritorii cari constituiau păduri de ciulini, în vara anului 1937, râdeau la soare cu bogăția roadelor lor. Era o operă de transformare radicală.

Dela prefect și până la ultimul țăran, cu care am stat de vorbă prin sate, mi-au confirmat acelaș lucru: *Macedonenii sunt marea durere a foștilor stăpânitori*. Până la venirea lor, opera de românizare nu putea progresa. Coloniștii veniți din regat nu erau aleși dintre elementele dinamice. Ei fugeau sub amenințarea teroristă a bandelor. Macedonenii singuri au schimbat fața lucrurilor. Ei cunoșteau mijloacele de luptă ale adversarilor și aveau și armele necesare pentru a le sta împotriva.

Deaceea urmașii foștilor stăpânitori, de acord cu politicianii demagogi români, din partea locului, au brodat tot felul de intrigi pe seama lor. I-au făcut asasinii. Au mers până acolo că i-au acuzat de complot contra statului, că vor să înființeze pe locul unde au fost colonizați o republică, acuzare derizorie, dar care a făcut totuș obiectul unei mari anchete.

CONȘTIINȚA DE DREPT

Foștii stăpânitori se împăcau foarte bine cu coloniștii din regat, dar nu se împăcau în niciun chip cu macedonenii. Nu se împăcau cu ei pentru că fermentau; fermentațiunea e creațiune, iar creațiunea macedoneană implica punerea în valoare, romanizarea și dispariția elementelor dușmane.

Toți unanim îmi mărturiseau că nu se împăcau cu stările de lucruri pe cari le-au găsit la fața locului. Imi vorbeau cu recunoștință despre un fost prefect, inspector general administrativ, Al. Lucescu,

pe vremea căruia s'au făcut mari progrese în felul de a concepe afirmațiunea românească pe teren. Pe vremea lui s'a pornit un puternic curent de emigrare printre elementele dușmănoase statului român. Era supremul nostru interes, unicul mijloc de a înlătura pentru viitor orice discuție cu privire la posesia acestei provincii. A venit însă schimbarea de regim. Partidul de opoziție, pentru a câștiga sufragiile foștilor stăpânitori, singurele cari contau, a promis emigranților că partidul lor, venit la putere, le va restitui teritoriile și că vor isgoni pe «greci», adică pe macedonenii. Cu aceste promisiuni au fost aduși înapoi toți emigranții, consumându-se astfel o mare trădare de patrie de conducătorii regiunii, cu complicitatea tacită a celor dela centru.

Acest fel de a lucra nu intra în concepția macedonenilor. Dar sunt și alte multe lucruri cu cari nu se împăcau acești oameni. S'au trimis în regiune tot felul de elemente rele, ca într-o provincie disprețuită: «*azil de invalizi*», după expresia interlocutorilor, la cari sperțuiala și servilismul erau în floare.

Macedoneanul nu dă însă bacșiș pentru a-și asigura un drept. Dreptul lui e sfânt și nu face târguială cu el. E nedemn și e degradant. Nici slugă la stăpânire nu se bagă. Imi istorisea un macedonean cum a fost pus de «caraulă» în sat. A acceptat cu toată inima, «pentru că era de datoria lui să-și păzească satul». Dar în loc de pază, el a fost pus să măture curtea, să taie lemne, să fie în definitiv servitor în ograda șefului de post. «*Aceasta*», a spus el, «*a mers de vr'o două ori, dar pe urmă i-am spus șefului de post că eu nu sunt servitor și am refuzat să mă mai pretez la astfel de servicii*».

Astfel procedează macedonenii. Sunt conștienți de drepturile și datoriile lor. Ceilalți nu îndrăsnesc. Se supuneau ca oile. Deaceea macedonenii nu o duceau bine nici cu autortățile. Și de aci intrigile în contra lor, urzite și luate în seamă de conducătorii cari nu-i puteau folosi în scopurile lor egoiste.

Dar mai sunt și alte lucruri pe cari le știeau și le practicau macedonenii și cu cari nu se puteau împăca cei cu cari veneau în contact, pentru că trăiau la un alt nivel moral.

În Macedonia ei au dat mulți martiri pe altarul neamului. Erău nevoiți să-și facă singuri justiție. Și «*nu se lăsa niciodată neplătiți*». Nici exploatați nu s'au lăsat. Erău stăpâni pe ei, mândri de superioritatea lor față de elementele conlocuitoare.

Pe când eram într-o casă confortabilă macedoneană, însoțit de un distins profesor macedonean, acesta îmi arată pe câțiva membri ai familiei și-mi spune: «*Vezi, aceștia erău cei mai mari haiduci, în Macedonia, și aici sunt cei mai cinstiți, inteligenți și muncitori*».

LIBERTATE ȘI CONSTRÂNGERE

Tot acest distins membru al învățământului mi-a expus cu această ocazie constatările sale cu ocazia unei călătorii la Bitolia. Când a ajuns i s'a luat pasportul și nu i s'a restituit decât la plecare, fiind în tot timpul îndeaproape supravegheat. Cred că e interesant pentru cititorii noștri ca să relatez pe scurt constatările sale.

Pe străzi, în case, în școală, în biserici, nu era permis să se vorbească decât sârbește. Cine vorbea românește era sancționat pe loc, bătut, fără nicio judecată. Deaceia nimeni nu îndrănea. În Bulgaria era tot așa. Sârbii și bulgarii naționalizau numele și pronumele persoanelor, fără să întrebe. Mi-a istorisit pățania unui prieten al său, om de considerație, care, observând că a fost trecut în pasport cu terminație sârbească, bazat pe raporturile lui bune cu funcționarul respectiv, i-a atras prietenos atenția, ceea ce i-a adus o spontană bătaie crâncenă, în chiar fața sa.

Reîntorcerea la naționalitatea de origine și schimbul de populație sunt singurele remedii posibile. Sângele de origine și naționalitatea populațiilor reslătite pe teritorii străine nu se mai pot escamota.

Noi ne-am creat cei mai aprigi dușmani, tocmai în virtutea libertăților noastre. Lipsa unei energice și conștiente politici de stat săpau temeliile neamului și-l duceau pe marginea prăpăstiei.

În asemenea condițiuni ne putem da seama de impresiile pe care le făceau, asupra macedonenilor conștienți, anumite cărdășii cu aceia pe cari ei îi cunoșteau ca dușmani ireductibili ai neamului lor și cu cari au trebuit să ducă luptă pe viață și pe moarte. La acestea adăugați conștiința superiorității lor, mândria, cinstea și demnitatea înăscute, și vă veți da seama de naționalismul treaz și de intransigența macedoneanului, de puterea lui de fermentație și de creațiune în ordine națională și economică.

Absența de pe câmpul de luptă al naționalismului integral a vechii noastre conduceri de stat nu putea decât să-i scandalizeze.

EXEMPLE NEFASTE

Toți macedonenii în cor istoriseau cu scârbă cazul unui mare comerciant de manufactură din Turcia, care a vrut să se instaleze la București pe Lipscani, aducând în țară o avere în valoare, pe vremea aceea, de peste 20.000.000 lei. I s'au pretins sperturi, i s'au făcut mizerii și a fost astfel tratat încât a fost jignit până la sânge. Rezultatul a fost plecarea lui din țară.

Nu mai puțin semnificativ e cazul lui Averof. Acesta dintru în-

ceput nu se gândea să dea averea sa grecilor. Era român și simțea românește. Nu a cerut dela ai noștri decât un consulat onorific, obligându-se să plătească el toți funcționarii. A fost tratat de sus și cu absența potenților noștri iudeo-democrați. Când s'a dus însă în Grecia, a fost primit cu onoruri regale, însuș regele eșindu-i întru întâmpinare pe mare. Rezultatul: o avere imensă câștigată pe teritoriul nostru a devenit proprietatea statului grec.

Astfel gândesc și vorbesc Macedonenii și gândurile și vorbele lor nu sunt lipsite de bază.

Conducătorii noștri de pe atunci, fiind absenți din viața statului, nu-și dedeau seama ce pierderi incomensurabile aveam prin pierderea macedonenilor. Se spune între ei că «*un jidan bate doi greci și un român bate pe doi jidani*».

PILDE EDIFICATOARE

În materie de comerț sunt invincibili. Și sunt invincibili prin dexteritatea, priceperea și cinstea lor exemplară. Un evreu se îmbogățește după ce dă mai multe falimente. Macedoneanul nu dă faliment. Și dacă ajunge în asemenea situație, chiar dacă i se stabilește o cotă cât de minimă pentru lichidarea creditorilor, el plătește integral de îndată ce are posibilitatea. Astfel dobândește el totdeauna creditul necesar.

Spre dovădirea celor de mai sus, am găsit eu însumi în regiunea ce am cercetat pilde edificatoare. Să dau ca exemplu de hârnicie, demnitate și cinste exemplară, lăsând la o parte pe mluți alții, pe primarul din Aftalchioiu, Hristu Giaca. ă original din comuna Granoștea, satul Livezi, din Grecia, ca și ceilalți coloniști din acea comună. Nu știe să scrie și să citească. Mi-a fost prezentat ca un vașnic apărător al conaționalilor săi la locul de origine. Aici conduce cu multă destoinicie comuna, fiind deopotrivă respectat de ai săi, ca și de minoritari.

Ca dovadă a destoiniciei sale se poate lua modul cum și-a croit situația la noi, în câțiva ani dela sosire. A fost împrumutat cu zece hectare, locuind împreună cu cei patru frați ai săi și formând o adevărată familie romană, cu — *agnati* și *cognati*, el fiind *pater familias*. Avea 40.000 lei la sosire. Cu acești bani și cu bani de împrumut a cumpărat terenuri dela turci și bulgari și, la data vizitei mele, familia poseda 180 hectare. Casa era cumpăsată dela un localnic, transformată, mobilată, înfrumusețată, cu grădină și pomi fructiferi. Tot în grădini cu pomi fructiferi au fost transformate și locurile sterpe din prejurul casei.

Tot pe același drum mergeau și ceilalți coloniști din acea comună. În general, coloniștii din Granoștea, ca să-și păstreze fondurile, au cumpărat și au transformat deocamdată casele localnicilor, spre deosebire

de alți coloniști cari și-au ridicat clădiri mărețe. Toți deopotrivă au construit, pe locurile unde s'au așezat, stupuri de albine, furnici neobosite, forțe creatoare de neegalat, cari au transformat complet fața provinciei.

Bogăția lor spirituală, neprețuită ca fond, s'a obiectivat în afară prin crearea bogățiilor economice, cari au făcut să nu mai recunoști localitățile aride și primitive de altădată. Fotografii luate la întâmplare constată în mod empiric suprapunerea celor trei stăpâniri recente: turcească, bulgărească și românească.

Dar dacă macedonenii, ca simpli gospodari, au transformat provincia aridă de altădată, într'un colț de țară înfloritor, de câmp de primul rang; apoi, în industrie și comerț, terenul lor predilect de muncă, nu se putea să se lase mai pre jos.

Am vizitat și fotografiat moara sistematică a fraților Ciuleanu dela Tatar Atmagea, cu o capacitate de măcinș de două vagoane și jumătate în 24 de ore și cu un motor de 150 h. p. Această moară era în posesia unor evrei. Ciulerii s'au făcut întâi tovarăși cu ei, pentru ca să devie mai târziu singuri stăpâni. Tot ei au pus stăpânire pe moara sistematică dela Turtucaia de 170 h. p. și cu o capacitate de măcinș de trei vagoane în 24 de ore.

Am mai putea aminti, între multe altele, cășeria lui Petre Buicliu din Antimova, unde se fabrica brânzeturi din laptele a 12.000 de oi.

În acest cadru fiind introduși, și coloniștii din vechiul regat și din celelalte provincii, au început să meargă cu vigoare pe acelaș drum. Și astfel provincia s'ar fi putut desvolta în mod strălucit, dacă s'ar fi adus acolo elementele cele mai distinse în funcțiile publice și dacă conducătorii de pe atunci, nărașiți în politicianism murdar, ar fi lăsat liberă desfășurarea energiilor intrate în funcțiune.

Grație puternicei fermentațiuni macedonene, provincia ar fi putut fi repusă în starea ei antică, străbună, de desvoltare și înflorire, într'o viață de om, dovedindu-se încă odată pe teren puterea inegalabilă de înfăptuire a macedonenilor.

SĂ PUNEM ÎN VALOARE COMOARA MACEDONEANĂ.

Din toate cele expuse, rezultă îndreptățirea întrebării: ce va trebui să facem pentru ca să utilizăm, cu toate puterile de cari suntem capabili, aceste elemente atât de valoroase, cari sunt macedonenii și toate elementele de valoare din tot cuprinsul teritoriilor locuite de români? Să ne gândim la puternicile armate de cucerire ale industriei și comerțului țării, pe cari trebuie să le organizăm în toate provinciile de factură românească. Dar câte probleme nu avem noi de rezolvat pentru punerea în valoare a energiilor românești de pretutindeni!

În ce privește pe macedonenii, se poate vedea din cele desvoltate, că acolo unde sunt așezați se transformă în puternici fermentatori și că mândria lor de rasă nu-i lasă să dea înapoi.

Gloria Romei străbune și dârzenia tracică planează asupra acestor oameni. Simți în ei pe stăpânii milenari a-i pământului, în luptă cu năvălitorii cari au distrus vechea civilizație și unitatea ei spirituală. Mândria, cinstea și perseverența lor, oriunde i-ai pune, aparțin rasei, conștiinței superiorității lor congenitale, față de elementele etnice, alături de cari, grație vicisitudinilor istorice, au fost nevoiți să-și ducă existența, galvanizându-le totuși, spiritualizându-le și dându-le viața de care erau lipsite.

Astăzi când se răstoarnă catapeteazma lumii, trebuie să fim cu băgare de seamă, pentru a păstra și pune în valoare această comoară neprețuită pe care o constituie elementul macedonean.

Această sare a pământului străbun, aceste elemente de aprigă fermentațiune, nu mai pot fi isgonite din cuiburile lor ancestrale, grație absenței noastre de pe câmpul de luptă; nu mai pot fi tolerate să emigreze în lume, să-și piardă ființa lor etnică, caracterul lor genuin, pentru a se asimila elementelor invadate și a alimenta, cu spiritualitatea lor creatoare, substratul etnic al altor popoare.

Astăzi, când fremetăm de gloria dobândită pe câmpurile de bătaie, când s'a trezit în noi conștiința puternicei noastre personalități și a misiunii ce avem de îndeplinit în lume; nu putem să mai stăm în letargie și să nu ne dăm seama de necesitatea imperioasă ca să le căpătăm; să le întrebuițăm în luptele vieții interioare a statului; să le cultivăm; să ne fortificăm, să ne reromanizăm și să ne pregătim viitorul prin ele!

Conform promisiunii solemne a Mareșalului: «nici o brazdă românească nu se uită, nici o umilință nu se trece cu vederea», nici un suflet de român nu poate rămânea în afara viilor noastre preocupări.

Am avut ocazia de multe ori să scot în evidență faptul că problemele noastre economice trebuiesc ridicate pe plan spiritual. Trebuie învățat românul să gândească și să lucreze prin el însuși, să-și puie în valoare propriile lui energii creatoare și să-și pregătească armatele cari vor pune stăpânire efectivă pe bogățiile țării.

Romanizarea bogățiilor este mai presus de toate o problemă de înălțare morală. Atunci când vom fi pe deplin sănătoși, ne vom da pe deplin seama că orice dominație este mai presus de toate de ordine spirituală și că numai prin decadentă spirituală putem cădea sub stăpânirea străinului. Acela care are spiritul, acela care are puterea de fermentațiune, are și stăpânirea.

Sper că nu se va crede că susțin că toți macedonenii sunt la fel.

Sunt și printre ei trădători, din punctul de vedere al cinstei și corectitudinii. Se știe că trădătorii, transfugii, sunt mai periculoși decât cei crescuți ca atare de mediul care le-a dat naștere. Geniul ancestral, care ne valorifică în bine, ne poate ajuta ca să ne valorificăm și în rău. Un deviat dela linia cea dreaptă e și el o energie în felul ei. Macedonenii fermentează, aceasta este principalul. Trebuie să înlăturăm intrigile cari se țin în jurul lor.

E natural ca cel ce fermentează să provoace intrigării și proteste, pentru că fermentațiunea înseamnă creațiune în ordine spirituală, care duce inevitabil la distrugerea adversarului. Sunt deci naturale rezistențele și protestele acestuia! *Dar ce importă rezistența și protestul! Prin luptă trăiești; prin tolerare și inacțiune vegeți și mori. Unde nu este inimă și animă, nu e nimic.*

Fără fermentațiune nu există creațiune. Macedonenii nu sunt elemente absente din viașa națională. Afirmatiunea lor implică dispariția elementelor interlope sau absente dintre conducători și însănătoșirea vieții publice.

CONSOLIDAREA ȚĂRII.

Cine și în virtutea cărui drept ne poate pretinde ca să ne sinucidem, să nu lucrăm cu toată energia pentru consolidarea și naționalizarea acestei țări? Cine ne poate opri ca să nu luăm din vreme măsurile necesare de salvare; cine ne poate obliga să fim imitatori și nuli și să ne afirmăm cu putere în ordine internă și externă, să fim noi înșine în toate manifestările noastre?

Deabia dela 6 Septembrie 1940 încoace conducerea noastră de stat a înțeles că nu toleranța și absența noastră de pe câmpul de luptă ne asigură buna conviețuire și amicitia cu vecinii, ci energia neîndurată, drasticitatea noastră pe toate terenurile vieții de stat. Viața este aceea care impune, nu vegetația.

Este adevărat că fermentațiunea aduce după sine mobilizarea dușmanului. Dar fără luptă nu există câștig. Și fără fermentațiune nu poți distruge forțele adverse ce-ți stau în cale. Numai cel care provoacă fermentațiunea poate aduce după sine descompunerea și dispariția dușmanilor interni și externi și a asigura triumful națiunii.

SĂ PUNEM STRĂJI LA HOTARE.

A sosit timpul ca să ne facem dreptate. Românii, oriunde s'ar găsi, trebuie să ridice capul sus și să se încadreze în unitatea națională. Sângele glorios al eroilor noștri nu se varsă în zadar pe câmpurile de război.

Acest sânge prețios va produce roade bogate. El cere unificarea românilor de pretutindeni într'un singur stat puternic, conștient de misiunea ce are de îndeplinit. Dar același sânge glorios cere în același timp purificarea desăvârșită la interior. A trecut timpul siluirii conștiinței naționale. Românul de pretutindeni nu mai poate servi de materie de desnaționalizare în mâna potentatilor destructivi și parazitari ce ne înconjoară. Românul va trebui să fie stăpân prin puterea spiritualității sale și barbarul va trebui să i se supue, pentru a fi îndrumat și salvat.

Aceasta e semnificația actualului război. Granițele țării vor trebui să fie stabilite acolo până unde trăește geniul rasei noastre. Acolo trebuie fixate și consolidate. Aceasta trebuie să o știe și să o trăiască cu vigoare orice român. Altfel nu constituie o celulă vie a neamului său. Devine un element demn de disprețuit, un element mort. Macedonenii trebuie să constituie, prin însăși structura lor, prin oțelirea lor în lupte seculare în mijlocul barbarilor cari îi copleșeau, legiunile fermentatoare cari vor trebui să elimine germenii destructivi, să renaționalizeze și să creeze în ordine spirituală regiunile expuse ale viitorului stat român.

La toate granițele expuse, prezența macedonenilor se impune ca elemente de întărire, de primul ordin. Și tot așa, se impune diseminarea lor în țară, alături de celelalte elemente apte, pentru cucerirea industriei și comerțului, pentru punerea în valoare a bogățiilor țării, și naționalizarea lor. Tradiția lor de creștinism luptător nu poate servi mai puțin pentru însănătoșirea generală a vieții publice și alungarea de pe teritoriile liberate a urmelor nefaste rămase dela barbari. Pe acest teren ei ne vor fi de mare ajutor, pentru a scoate la suprafață energiile creatoare ale neamului întreg, în detrimentul putregaiului de diferite neamuri și proveniențe cari au pângărit prin prezența lor teritoriul nostru național moștenit dela strămoși.

ITALICUS

Restabilirea valorilor

Anumiți factori interesați de peste hotare ne întreabă ce căutăm peste Nistru? Deși străinii interesați cari ne pun această chestiune nu merită un răspuns, scopul ce urmăresc fiind ușor de înțeles; un ziar oficial a deschis totuși o rubrică în care diferite figuri reprezentative ale neamului și-au spus cuvântul.

Știm însă că mai sunt și români cari gândesc la fel. Nu numai atât, dar sunt încă români cari cu bună credință îți vorbesc de granițele noastre sacrosancte dela 1918; cari nu înțeleg o iotă din marile evenimente prin cari trecem. Pe aceștia îi auzi spunând: nu avem ce căuta peste granițele noastre dela 1918. Aceștia sunt cei ce se plâng în contra eventualității de a ne lărgi granițele pe motiv că străinii ce ne vor invada ne vor face o viață imposibilă la interior, iar la exterior ne vom crea dușmăanii ireductibile, cari vor putea primejdui existența neamului.

Sunt gândiri de sclavi, nedemne de poporul nostru, nedemne de martirii și eroii neamului, de morții noștri glorioși de pe câmpurile de război. Ce-ar fi dacă ar gândi astfel marii noștri aliați; ce-ar fi fost dacă ar fi gândit astfel prin veacuri făuritorii Imperiului Roman și toți marii făuritori de istorie?

Se spune însă că noi suntem mici, că noi nu putem fi «imperialiști».

Nici nu milităm pentru o asemenea eventualitate. Dar a te pune la discreția celor „mari”, a juca rolul de satelit, sau, și mai rău, pe acela de pânditor pe la răspântii pentru a înfuleca câte o ciosvârtă ce ți-ar putea arunca din fugă cei „mari”, nu e o atitudine care să se potrivească cu demnitatea, cu trecutul și cu geniul poporului român. Se uită prea ușor că un popor nu e mare prin numărul populației și prin mărirea teritoriului său, că mărirea unui popor stă în anima lui, în eroismul, în geniul său ancestral.

Numai aici trebuie să căutăm cauzele mării sau decadenței popoarelor. Dacă e adevărat că spiritul creează materia, că spiritul aruncă ordinea în haos; atunci trebuie să ne dăm seama că numai fermentațiunea spirituală, spiritualitatea animatoare a unui popor decide de măreția și viitorul lui.

Sunt mare prin anima mea și sunt o așchie netrebnică bătută de vânt, dacă spiritualitatea animatoare mă părăsește.

Ce căutăm peste Nistru? Această întrebare se pune, după cum tot cu atât temei, sau lipsă de temei, se va putea pune mâine, când am putea trece vreun alt fluviu interzis. Întrebarea și-o pun numai cei amintiți mai sus, și am putea să adăugăm completându-ne ideea, cei ce

trădesc cu mentalitatea lumii vechi. Pentru aceștia, istoria o fac, pentru spațiul în care suntem așezați, englezii, francezii, rușii, după cum eri o făceau turcii, austro-ungarii și alți potentăți, noi urmând a ne strecura printre interesele lor, jonglând și pactând cu cel mai tare în momentul prin care trecem. Nu ne-am strecurat așa în trecut! Cui ne datorăm existența ca stat constituit la gurile Dunării?

Și totuși, poate că, chiar pentru timpurile cele mai critice, pentru noaptea neagră a evului-mediu, ca și pentru timpul principatelor și acela al statului român constituit unitar, rolul decisiv l-a jucat tot geniul nostru propriu, anima perpetuă a poporului român, care l-a păzit, l-a păstrat și l-a transmis prin negura veacurilor. Poate că tot acest geniu este acela care a condus mâna glorioșilor noștri voievozi și a conducătorilor poporului și că numai în timpurile de adâncă decădere am fost obiect de dispută în concertul de rivalități al puternicilor efemeri. Poate că mentalitatea care se întreabă ce căutăm peste Nistru, este o rămășiță a mentalității dobândite în aceste grele timpuri de clasele noastre conducătoare de pripas, o rămășiță a mentalității de sclavi, care nu are nimic de a face cu spiritualitatea dinamică, cu geniul specific al neamului nostru.

În timpurile din urmă numai această clasă s'a adaptat principiilor conducătoare iudeo-masonice și a făcut din statul nostru o anexă a democrațiilor occidentale, un focar de distrugere a bunelor noastre tradiții strămoșești, și de perpetuare, dela cârma statului, a stării de minoritate și de materie de exploatat în care ne aruncaseră barbarii.

Este greu de urmărit caracterul, felul intim de a se prezenta, al popoarelor europene, pentru că ele în decursul veacurilor și-au schimbat forma în care erau turnate și pentru că pot lipsi și izvoarele istorice necesare.

Avem însă în milocul nostru o probă palpabilă despre permanența în decurs de milenii a caracterului, al felului intim de a se prezenta, a calității și defectelor cari caracterizează un popor. Avem pe evrei. Insuș legendarul Abraham, ne spune Biblia, pentru că să capteze bunavoința unui rege ce întâlnește în cale, îi oferă grațiile soției sale, pe care o prezintă cu calitatea ei de soră. Cu 700 de ani î. h. în captivitatea Babilonului fiind, tot Biblia ne relatează istoria celebrei Estera care, din așternutul regelui, obține salvarea poporului său și crâncena persecuție a autohtonilor.

Pe lângă împăratul Titus care a dărâmat Erusalimul se infiltrasă concubina sa, «împărăteasa» și istoricul jidan Iosif, cari au paralizat în largă măsură opera de purificare din Palestina, fapt care, mai târziu s'a răzbunat prin răscoala jidanilor din spatele armatelor lui Traian, cari se găseau în Mesopotamia. Tot astfel, în decursul veacurilor, jidanii s'au

infiltrat pe lângă potențaii zilei cărora le exploatau, fără niciun scrupul, aplicările josnice, propagând imoralitatea și corupția pentru a le obține favorurile și pentru a-i putea capte.

În istoria noastră recentă, dacă am cerceta, am găsi pe lângă potențaii noștri de eri pe secundantul jidan care îl dirija, îi inspira și exploata din umbră.

Cele mai mari calamități le-am suferit din cauza acestor acțiuni infame subterane. Să ne gândim numai la răscoalele țărănești și la acapararea întregii noastre avuții naționale, la politica și calvarul pe cari le-am îndurat, cărora numai acțiunea viguroasă dela 6 Septembrie 1940 le-a pus capăt.

La conferința de pace dela Berlin din 1878, ca și la cea dela Versailles din 1919, tot idanii erau aceia cari trăgeau sforile din culise. Iar astăzi nu mor milioane de oameni, în urma acțiunii subterane dela Washington și dela Londra; nu sunt ei principalii factori ai acestei conflagrațiuni gigantice!

Evreimea ne dă posibilitatea de a-i pipăi permanența caracterului său timp de patru mii de ani; ne prezintă dovada vie că nu se schimbă de azi pe mâine felul de a fi al onui popor, că defectele și calitățile popoarelor, caracterul lor este fructul unei elaborări care se extinde peste milenii.

De aceea trebuie să ne înfigem adânc în istoria unui popor, pentru a ne putea orienta asupra drepturilor, datoriilor și posibilităților lui de înfăptuire.

Acum când configurația internațională nu va mai fi determinată de considerațiuni meschine și trecătoare, nu se poate admite ca popoare cari s'au infiltrat în Europa ca forțe destructive să poată mai departe să inducă în eroare puterile conducătoare pentru a se putea perpetua în Europa nouă ca forțe destructive.

Europa nu poate aparține decât aceloră cari i-au făurit istoria de mii de ani. Nu poate fi decât a europenilor. Instinctele asiatice n'au ce căuta în mijlocul nostru. Toate infiltrațiunile dela nord trebuiesc făcute inofensive și pentru totdeauna. Altfel acest gigantic război nu și-ar atinge ținta.

Sacrificiile marilor făuritori de istorie nu pot fi zădărnice. Soarta intrușilor este pecetluită, oricari ar fi camuflările și tribulațiile lor. Europa va fi purificată de jidani și de toate infiltrațiile asiatice. Europa va redeveni ea însăși. Numai astfel se va pune bazele viitoarei ei dezvoltări, ale rolului ei determinant în istoria globului. Numai astfel se va restabili dreptatea integrală.

Intrușii, prin însăși structura lor intimă, se eliminează. Orice camuflare e de prisos.

Se cuvine să lămurim aceste chestiuni cu vigoare și fără reticențe. Trebuie să dăm un răspuns energic celor ce se întreabă ce căutăm peste Nistru, celor ce, conștient sau nu, stau deacurmezișul *Destinului Neamului*.

Sunt epoce în istoria omenirii, când forțele întunericului își fac drum în detrimentul energiilor spirituale. Sunt așa zisele epoce de incubație. Epocile de somn, de moarte, de incubație în adâncuri. O astfel de epocă au aruncat-o în Europa invazia hoardelor asiatice. Ordinea creatoare a civilizației europene a fost înlocuită prin forța brută. Puterile oarbe ale naturii au luat locul spiritualității constructive.

Marile conglomerate cari ne-au pândit nu s'au format în virtutea vreunei spiritualități creatoare, ci în virtutea puterii destructive a hoardelor barbare cari au făcut una cu pământul și au îngropat în adâncuri vechile vestigii de civilizație și cultură cari făceau caracteristicile pământului nostru ancestral, pe care mii de ani geniul constructiv al neamului nostru l-a cultivat, spiritualizat și pus în valoare.

Hoardele acestea, pornite din fundurile întunecate ale Asiei, după ce au distrus și pângărit totul în calea lor, au stabilit o ordine arbitrară, bazată pe forța brută, au răsturnat valorile, ridicând forța brută și arbitrarul, barbaria și puterea destructivă, la rangul de putere de stat, și batjocorind și nimicind ceea ce era putere constructivă, creatoare.

Și astfel s'a aruncat sărăcia, întunericul și barbaria, noaptea neagră, pe aceste meleaguri.

În asemenea iad am fost nevoiți să trăim lungi secole. Sufletul nostru s'a oțelit, dar nu suntem încă vindecați de rănilor ce am primit în decursul veacurilor de prăpăd și suferințe.

În legătură cu starea de lucruri de mai sus, sunt multe chestiuni de pus, la interior, cași la exterior, înspre cele patru puncte cardinale. Acum e chestiunea trecerei noastre peste Nistru.

Ce ne-a venit din acea parte! Hoarde informe s'au coborât dela nord, ocupând mereu teritorii până ce au intrat în propria noastră casă! Ce reprezintă aceste hoarde și ce reprezentăm noi! Ce drepturi avem noi și ce drepturi au ele? Pentru ce ele au dreptul să se coboare spre sud, să ne ocupe, să ne nimicească, să ocupe Constantinopolul, să ia moștenirea Imperiului Bizantin, și pentru ce nu avem noi acest drept!

Nu stă la mijloc decât mișcarea istorică barbară căreia ne-am obișnuit a ne supune, forțele brute cari căutau să decidă de soarta noastră.

Dreptul celui mai tare în ordine fizică ni se părea normal. Nu

căutam a restabili valorile și a răsturna raportul de forțe prin punerea noastră în valoare și prin reclamarea energică a drepturilor noastre ancestrale imprescriptibile, prin reluarea rolului constructiv ce am avut în trecut și pe care va trebui să-l avem în perpetuitate.

Ce reprezintă slavii dela nord, trecuți astăzi la bolșevism și cu tropiți de puroiul jidovesc și ce reprezentăm noi? E suficient să-ți pui această întrebare pentru ca să te cutremuri de revoltă.

Noi suntem aici reprezentanții unei civilizații și ai unei culturi de mii de ani. Suntem creatorii pământului pe care călcăm.

Intrușii, în afară de barbarie, nu au adus nimic cu ei. Noi am cultivat și frământat cu sudoarea și sângele nostru spațiile largi pe cari căutam a pătrunde din nou astăzi și pe cari actualii stăpânitori le-au uzurpat pentru a le ține în stărpiciune.

Chiar dacă nu am avea alte drepturi, noi aducem cu noi lumina și căldura dătătoare de viață, dreptul și datoria de a înlătura pe intruși și de a pune în valoare teritoriile pe cari ei le-au uzurpat.

Nu numai că avem dreptul, dar suntem datori ca să luptăm pentru a restabili valorile. Nu am merita să trăim, dacă, prezentându-se conjecturile istorice, noi am sta cu mâinile în sân și nu am reclama cu arma în mână dreptul nostru ancestral și dacă nu am contribui cu toate puterile noastre la eliminarea intrușilor din aceste părți ale continentului, la punerea în valoare a teritoriilor pe cari ei le-au uzurpat și la restabilirea valorilor.

A sosit timpul ca să făurim alt climat moral pe meleagurile noastre. Să înlocuim forțele brutale cu cele spirituale. Să reluăm firul vechii civilizații și culturi care a domnit în aceste părți înainte de invazia hoardelor asiatice și ai căror reprezentanți și depozitari de drept suntem în aceste părți.

E suficient să ne gândim la acest nou climat moral, pentru ca să ne dăm seama că, cu totul altă configurație teritorială și națională urmează a se stabili în sud-estul european, că în această nouă configurație rolul nostru trebuie să fie de primul ordin.

Restabilirea valorilor în această parte a Europei cere ca noi să reluăm rolul pe care l-au avut strămoșii noștri, și să ne înfigem puternic pe toată întinderea teritoriilor, pe cari de mii de ani le-am frământat cu sângele nostru.

Sub această prismă privind lucrurile, și nu se poate să le privim sub altă prismă, rezultă că granița noastră spre nord, după dreptate și adevăr și cu înlăturarea arbitrarului și a forței brute, nu poate fi decât la Nipru, că suntem datori să luptăm cu ultima energie pentru a împiedica pentru totdeauna invazia hoardelor de la nord, de a curăța

atmosfera de miasmele pestilențiale, pe cari le-a răspândit slavismul în spațiul nostru vital și a proceda la opera de reconstrucție, de reînălțare și purificare, de restabilire a valorilor.

Iată ce trebuie să înțeleagă cei ce se întreabă ce căutam dincolo de Nistru.

Cei doi mari conducători de popoare, Adolf Hitler și Benito Mussolini, prin războiul ce au inițiat în contra puterilor întunericului, au înlăturat pentru totdeauna posibilitatea de a se mai stabili configurații teritoriale și drepturi internaționale *more barbarico*. Pe măsură ce va înainta timpul, ne vom convinge de acest adevăr. Climatul spiritual ce se va stabili în urma giganticului război dela nord, la care poporul român sângerează din greu, va scoate în evidență necesitatea de a ne relua rolul de bastion al culturai și civilizației bătrânei Europe, de gardieni și de propovăduitori ai acestei culturi la granițele ei de răsărit, de unde, în toate timpurile, i-au venit cele mai grele lovituri.

Inglobarea noastră în politica iudeo-masonică ne dusesse pe marginea prăpăstiei. Intrarea noastră în axă însemnează pentru noi începutul unui nou ev.

Războiul cu Rusia e o binefacere cerească. Un altar sacru de recunoștință trebuie să ridicăm în inimile noastre marelui Führer german, pentru faptul că ne-a dat posibilitatea de a participa la acest gigantic război care, prin sacrificiile imense pe cari le cere, și cu cât vor fi mai mari, mai dureroase, pune stavilă definitivă lunei barbare, ordinii arbitrar stabilit de invaziile asiatice.

Acest războiu însemnează pentru noi strivirea definitivă a invaziilor nordice și a urmărilor lor din Balcani și din Centrul Europei, pecetluirea pentru totdeauna a drepturilor de existență și de expansiune ale statului și poporului român, reluarea viguroasă a misiunii noastre istorice aici la confiniile Europei civilizate.

Altar de recunoștință trebuie să ridicăm lui Adolf Hitler și Ducei Mussolini, pentru că au rupt cu trecutul și ne-au dat posibilitatea să ne refacem și să ne regenerăm. Altar de recunoștință trebuie să ridicăm tuturor acelor cari au luptat, au murit și s-au sacrificat pentru idealul pentru care ne sacrificăm astăzi. Altar de recunoștință trebuie ridicat eroilor de pe câmpul de război.

Scrutând trecutul nostru în negura mileniilor, în afară de războaie dintre Traian și Decebal cari au decis plămădirea noastră pe aceste plaiuri, au înbinat geniul tracic cu geniul constructiv al Romei și ne-au pecetluit ca popor nou cu o măreață misiune de îndeplinit, nu vom găsi un moment atât de măreț ca acela prin care trecem astăzi.

La temeliiile tuturor popoarelor stă eroismul fiilor lor. Pe lângă

eroii Romei antice cari i-au dat imperiul lumii de pe atunci, comuni tuturor moștenitorilor ei, pe lângă eroii noștri proprii, cari ni-au adus prin mii de ani până în pragul actualului război; pentru generațiile viitoare vor vorbi eroii pe cari ni-i dau evenimentele, prin cari trece actuala generație. Și acești eroi, pentru toate generațiile cari ne vor urma, vor constitui în primul rând izvoarele din cari se vor adăpa toți eroii timpurilor viitoare, atât timp cât se va perpetua pe pământ poporul nostru.

Acestea trebuie să le știm noi toți, când ne gândim la războiul în contra bolșevicilor. Semnificația lui trece peste conștiința generației care-l înfăptuește. Se plămădește cu eternitatea Neamului, cu eternitatea geniilor popoarelor cari-l poartă.

Nu există sacrificiu destul de mare, pe care l-am putea face și nu există energie românească care să nu i se închine cu entuziasm. Nici o reticență și nici o ezitare. Astăzi, când se pun temeliile noiei Europe, temelii cari vor determina primenirea întregii vieți spirituale a globului, temeliile propriei noastre clădiri viitoare, eroismul ancestral românesc trebuie să-și dea maximul de contribuție.

Să trăim aceste momente solemne în adâncă reculegere. Să ne dăm seama că sufletele moșilor și strămoșilor noștri palpită azi în noi, că suntem investiți cu gloria de ctitori ai unei lumi noi, glorie cu care generațiile nu se întâlnesc decât la interval de mii de ani, că generațiile viitoare, în toată eternitatea românească și europeană, vor avea ochii ațintiți asupra făptuitorilor de azi, pe cari îi vor glorifica ca pe niște eroi legendari.

Sub această prismă trebuie să privim lucrurile și la această înălțime spirituală trebuie să trăim.

Jos cu concepțiile perimate, cu toate scăderile trecutului, cu toate rezidurile barbare cari ne-au otrăvit. Să punem hotar definitiv între ce a fost și ce va fi, ca să nu transmitem viitorimei niciun act, niciun gest, niciun gând care ar putea să arunce umbră asupra celor ce s'au zidit și se zidesc la temeliile stărilor de astăzi, asupra noastră a tuturor, asupra eroismului, asupra gloriei ce încununează pe luptătorii de pe fronturi, asupra spiritului de sacrificiu și de eroism care trebuie să pue stăpânire pe întreaga națiune.

Să ținem capul sus. Să fim mândri. Să fim la înălțime. Ne vom clădi statul pe alt pedestal. Vom privi din alte orizonturi. Vom avea un stat nou și un român renăscut, regenerat, îmbrăcat în toată armura spirituală a moșilor și strămoșilor lui, născut a doua oară în Patria și Neamul său.

ION COLFESCU-DELATURDA

Un punct de plecare

«Am văzut că noi ne plămădim spiritualicește cu teritoriile dintre Marea Egee și dintre șesurile Podoliei și confinle Italiei și că avem drept de ocupațiune spirituală asupra acestor teritorii, pentru a putea determina fermentațiunea creatoare care anima altădată, prin străbunii noștri, aceste regiuni. Dar, pentruca să ajungem aici, trebuie mai întâi să ducem la bun sfârșit luptele grele la cari ne-am angajat, la interior ca și la exterior; să știm precis cu cine ne învecinăm, ru cine conlocuim, și să cunoaștem în adâncuri pe aceia cari ne sapă existența».

Sunt rânduri pe cari le-am scris cu mult înainte de începerea actualei ere de refacere.

Națiunile Europei sunt rezultanta unui lung proces istoric, unei lungi perioade de incubațiune, care a început, sub forma sub care se prezintă astăzi, odată cu căderea imperiului roman. În ce privește pe vecinii noștri și pe ceice vicisitudinile trecutului i-au diseminat în cu prinsul teritoriilor românești, se pun pentru noi întrebări cari nu pot rămâne fără răspuns înainte de a porni la înfăptuire pe teren.

PROBLEMA RASIALĂ

Nu numai problema statului ungar se pune. Ce scop, ce misiune aveau celelalte state cari s'au înfipt în centrul Europei și în Peninsula Balcanică? Care este anima lor? Am avut ocazia să mă ocup în aceste coloane de vecinii noștri. Am arătat că substratul lor spiritual e romanic. Anima care le dă și le-a dat în trecut sulful vieții este dela noi. Aceste populațiuni s'au înarmat cu propriul nostru spirit, pentruca să se desvolte pe ruinele noastre și să ne prepare mormântul.

Dacă scrutăm rațiunea de a fi a statelor din jurul nostru, vedem că energiile destructive cari le stau la bază sunt singurele cari rezistă examenului.

O problemă rasială și slavă se pune în mod acut în noua Europă. Statele neavând altă bază decât misiunea lor istorică, nu se pot tolera organizațiuni statale cari, prin însăși existența lor, neagă Europa care se naște. O primenire totală se impune. O nouă spiritualitate va trebui să pună stăpânire pe aceste popoare. Invăluite în spiritualitatea popoarelor autohtone ale Europei și la remorca lor, vor trebui să înceapă o nouă existență, renunțând la specificul care le caracterizau până acum.

Nu scriu acum pentru prima dată în acest sens. Chestiunea a fost pusă amplu pe tapet la 1937.

Acum nu fac decât să o adaptez spiritului zilei. Câte nu s'au schimbat de atunci!

În momentul când scriu la mașină aceste rânduri vine vestea căderea Odesei. Sângele mi s'a urcat la cap. Un val de căldură m'a cuprins. Câte umilințe sângeroase nu avem de plătit! Cred că turburarea mea este comună tuturor românilor cari au ascultat la radio marea veste.

Ca un singur om, toți românii gândesc și simt la fel. Purtăm în Rusia un război sfânt.

Am spus-o și o repet, alături de orice inimă de român: nu există mijloc destul de puternic care să ne dea posibilitatea de a ne exprima incommensurabila noastră recunoștință față de aceia cari ne-au dus la actualul război și la glorioasele noastre victorii. Adolf Hitler, Benito Mussolini, Mareșalul Antonescu, tinerimea noastră incomparabilă, și toți comandanții și ostașii cari au comandat, luptat și sângerat pe câmpurile de război, vor rămâne veșnic întipăriți în inima recunoscătoare a acestui popor, pentru toate generațiile.

Câte nu s'au schimbat dela 1937 și până acum? În această atmosferă înotăm atunci și în ce atmosferă trăim astăzi!

Am participat la niște evenimente cari se proiectează pe plan milenar.

O SCHIMBARE RADICALĂ DE VALORI ȘI DE DESTINE.

Cum se puneau la 1937 problemele și cum se pun astăzi? Atunci ne întrebam: Trebuie sau nu încreștinat statul acesta; trebuie sau nu să trăiască în noi morala creștină; cum vom soluționa noi acuta problemă evreiască, care sapă adânc la temeliiile acestui stat și îi macină existența?

Atunci, în lipsă de război care să ne reintegreze în gloria strămoșilor și cu o conducere de stat care ducea țara de răpă, mă gândeam la macedoneni ca la un mijloc de reconfortare și de apărare. Astăzi problema macedoneană nu se mai poate pune cum se pune atunci. Războiul ne-a deschis alte perspective și alte posibilități de înfăptuire. Pe plan intern macedonenii va trebui să fie întrebuințați, ca și atunci, pentru consolidarea viitoarelor noastre frontiere, pentru punerea în valoare și romanizarea bogățiilor noastre naționale și pentru definitivă rezolvare a problemei noastre evreiești.

Ingrijorat de soarta țării, iată ce scriam la 1937 cu privire la problemele de mai sus:

«Orice stat trebuie să aibă ca țel suprem însănătoșirea morală. Și nu-și poate cultiva și nici tolera pe teritoriul său ființe, individuale sau

colective, cari să disolve morala națiunii, pentru a-i pompa apoi averile și vraga. Fiecare ghetou fizic sau moral trebuie ras de pe suprafața pământului. Constituția, legile, convențiile internaționale, nu ne pot paraliza în afirmațiunea și ascensiunea noastră. Crimele nu pot fi făcute și nici tolerate la adăpostul legilor interne sau convențiilor internaționale. Orice lege sau convențiune, trebuie să se adapteze, nu lașității, mercantilismului, parasitismului și marilor întreprinderi de disolvare internațională, ci necesităților noastre vitale, profundelor necesități ale spiritualității noastre.

«Nu putem tolera nici acțiunile subversive interne și externe din partea oricui ar fi. Dar pentru a strivi toate aceste adversități trebuie să ne desbrăcăm și să ne aruncăm în valuri. Marile victorii, ca și marile reforme, marile progrese, nu se fac de cei ce se înbutonează în toate convențiile sociale, ci de cei ce se aruncă în valuri, de cei ce se desbracă de orice vanitate, de orice interes individual, mercantilist sau de gașcă, îmbrăcându-se numai în spiritualitatea neamului din care fac parte.

«Țara riscă să fie ocupată de amoralitatea judaică în toate centrele ei vitale. Minoritarii dușmănoși înfloresc în mijlocul nostru. Moralitatea publică este în descompunere. Clasa conducătoare nu știe ce însemnează a fi pe câmpul de luptă în mijlocul uraganelor adverse; este absentă din viața neamului. Marile masse și fiii integri ai țării cer afirmațiune puternică și război neîndurat în contra tuturor calamităților cari ne rod.

Să creem, prin Muntenii Pindului un bastion inexpugnabil al neamului. Să creem din macedoneni, din toate elementele valoroase și expuse pieirei din interior și de din afară, armate puternice în toate ramurile vieții de stat, cari să naționalizeze și să pună în valoare bogățiile țării, scoțând din funcțiune și eliminând toate elementele eterogene.

«Să ne gândim în orice moment și să activăm cu putere în această direcțiune. Nici un individ, nici o celulă vie a neamului să nu se piardă. Să le adunăm de pretutindeni, să le înarmăm și să le aruncăm în luptă. Să ocupăm întreaga țară cu luptători înarmați până în dinți pentru afirmarea națională și să împănăm țările străine cu cohortele cari să facă să străbată pretutindeni spiritualitatea noastră și să ne valorifice voința, prezentându-ne sub adevăratul nostru aspect.

«Schimb de populații să facem, dacă va fi nevoie. Însă trebuie să fiarbă sângele în noi, să ne înbușorăm fața în mijlocul luptei. Înarmați până în dinți cu trecutul nostru, cu calitățile noastre genuine, cu toată sănătatea noastră morală, să trăim și să murim pentru o singură țintă: scoaterea din adâncuri și punerea în valoare a spiritualității acestei țări; stărpirea tuturor elementelor eterogene; realizarea pe tot cuprinsul Patriei, a unei singure turme, națiunea română integrală, și a

unui singur păstor, spiritul ancestral creeator al neamului românesc și al rasei noastre latine.

«Aici e toată bogăția noastră: substratul etnic și sănătatea morală a neamului».

Câte s'au schimbat de atunci! Par'că n'ar fi trecut numai patru ani. Astăzi evreimea lichidează. Demnitatea neamului e pe cale de a fi integral satisfăcută. Hotarele țării, pe cale de a fi întregite. Românii de pretutindeni se pregătesc febril pentru totala lor liberare. La 1937 a vorbi și gândi, astfel după cum am scris, însemna să-ți atragi fulgerile conducătorilor, să devii un *paria* în țara ta, dacă nu ajungeai și la închisoare sau suprimare. Tineri, bătrâni, toți cari gândeam și acționam în felul de mai sus, era trădători de patrie.

Astăzi «trădătorii» reprezintă întreaga țară, toată suflarea românească de pretutindeni. «Patrioții» de atunci au intrat în gaură de șarpe. Gem sub apăsarea oprobiului public. Nu mai îndrăsnesc să-și scoată capul la lumina zilei.

«Trădătorii» de ieri s'au dovedit singurii salvatori ai țării și ai neamului în contra «patrioților» cari îi ostracizau și martirizau.

Acești trădători făuresc astăzi statului și poporului român mari destine pe câmpurile de glorie. Au dat neamului cei mai strălucită pagină a istoriei sale.

UN EROISM FĂRĂ PERECHE.

Cui se datorește această gigantică schimbare de valori și de destine! Răspunsul e pe buzele tuturor: tinerimei noastre, tinerimei ostracizate; tinerimei martirizate. Această tinerime a pregătit, prin suferințele și eroismul ei, climatul care ne-a dus la 6 Septembrie 1940. Tinerimea din toate clasele sociale, din tot cuprinsul țării, de pe toate meleagurile unde eristă suflare de român.

Tinerimea entuziastă, tinerimea martiră, românimea eroică, tinerimea care avea să-și culeagă roadele înscriind în paginile istoriei episoadele nemuritoare dela Odesa, din Bucovina, din Basarabia și de pe câmpul Ucrainei, în așteptarea altor episoade tot atât de eroice și de glorioase.

S'a dovedit că tinerimea țării știe ce vrea și ce poate. Ea duce pe umerii ei robuști problema românismului de pretutindeni.

Din eroism curat es toate marile înfăptuiri ale istoriei. Eroismul tinerimei noastre a fost neprecupețit și fără pereche. Acest eroism cere rezolvarea problemei românești.

FLAVIUS

Vultureasca

Subt cortul cel
Slăvit al cerului:
Enorm;
La el
În taină chiemător,
Și bine-odihnitor —
Eroi noștri dorm
Frumosul somn al datoriei împlinite...

Ei, au împeștriat
Chilimurile gliei noastre
Cu pitorescul sângelui —
Imprăștiat
Prin lanuri galbene și prin răzoare-albastre...

Le-au binecuvântat
Pe 'ntinderi nesfârșite —
Cu semnul sfânt
Al strămoșștilor troițe...

...Au aromit,
Ca trupuri de cucernice domnițe,
Cu mâinile pe piept,
Și 'n ochi și 'n gură cu pământ —
Cu gândul, însă, pururea deștept
Și fericit,
Că pravila dumnezească
Sorti, ca țara noastră și a lor
Să fie 'n vecii vecilor —
O țară vulturească!...

CRIDIM

Subscrieți la IMPRUMUTUL REINTEGRĂRII

SCRISORI DE PE FRONT:

Crâmpene din scrisorile camarazilor morți
pe câmpul de luptă

«Toată ziua stau singur și vorbesc pe rând cu cei ce au murit dintre noi. Li văd cum erau vii și stau lângă mine».

«Că vom învia din morți în numele lui Hristos și numai prin Hristos, adică în afară de credință în Hristos nimeni nu va învia și nu va fi mântuit!...»

Din testamentul unui Erou.

Socotesc un act de pioasă aducere aminte și înălțătoare momente, să evoc memoria camarazilor căzuți pe câmpul de luptă contra bolșevicilor.

Din noaptea de 22 Iunie și până la căderea Odesei, am vădit durerea să pierd mulți și dintre cei mai valoroși camarazi.

...18 Iunie 1941...

În zori de primăvară, pe plaiurile dulci Bucovinei; locuri istorice! Nu departe de Mănăstirea Putnei, la o baterie de tragere și apoi la un observator înaintat, pe un plaiu mioritic, scăldat de pâraiele cristaline, izvorite din munții Bucovinei. Păduri de fag și brădet mult. Priveghetori și flori multe, multe. Primăvară târzie... Se părea că e raiul pe pământ. Spre noi, seara pe culmi, scribeau focuri și răsunau tunuri de jale. În partea de miază-noapte, peste apa Sucevei, frații noștri zăceau în robie. Clopotele bisericilor amuțiseră de un an de zile. Oamenii nu mai cântau, flăcăii nu mai horeau și doina nu se mai auzea prin munți. Jalea și aleaul se coborise în sufletele tuturor...!

...22 Iunie, orele 3 și un sfert dimineața, în revărsatul zilei. Priveghetorii începuseră să cânte. Deodată liniștea este întreruptă de uruiul zecilor de baterii, care-au deschis deodată focul spre inamic. Cerul este lung brădat de fulgerele gurilor de foc, care trag ca la nuntă. Tunarii în cămăși, cu mânicele sumese, trag și chiue de răsună vădăhul. Clocotesc codrii Bucovinei. Un ceas mai târziu, apare aviația. Văile răsună de uruiul greu și temerar al avioanelor grele de bombardament și recunoaștere. Bravii sburători români și germani se îndreaptă, sburând pe jos de tot, spre liniile dușmane. Dela el nici un semn de viață. Se pregătesc de luptă!

Erau buimăciți de neașteptata intervenției. Lupta începe curând pe tot frontul, de sus din Galiția, până spre Prut. Cad primii Eroi! Apa Putnei, Sucevei, Siretului și a Prutului este sfințită cu sângele primilor căzuți la datorie!

...Apare și aviația lor. Bombardează pe ici colo, haotic. Multe, foarte multe bombe nu explodează. Soldații noștri fac mult haz de stângăcia bolșevicilor. — «I-au aranjat Nemții! Le-au încărcat cu cenușă bombele». Și mult alte spirite cu privire la preferința bolșevicilor pentru țuică și vin.

Zile și nopți de sbucium și clipe trăite în fiorii morții. Oboaseala nopților nedormite și marșurile istovitoare, iată cadrul rășboiului. Din loc în loc se înalță limbi de foc către cer. Rădăuții sub bombardament aerian, în flăcări. Cernăuții, la fel. Și rând pe rând, orașele din frumoasa Bucovină, trec prin botezul de foc.

Din molozul rășboiului, se ridică spre ceruri fumul greu al dezastrului bolșevic. În disperarea lor, aprind și distrug totul, apoi se retrag. Tablouri ce nu se pot descrie. Ruină morală și materială, dincolo de ceea ce-și poate închipui mintea omenească!

...Și peste tot se întâlnește sacrificat prietenul nedespărțit al luptătorului în rășboi, calul. Din nou este chemat să se jertfească alături de stăpânul său, deoparte sau de alta. El nu știe de amic sau inamic. El duce povara și greul... păcatelor omenești. Și alături de el, un alt prieten credincios al omului, soldat sau particular, îl găsim peste tot locul buimăcit de groaza rășboiului, acioat te miri unde de furia bombardamentelor. El urlă seara târziu, de jalea stăpânilor duși poate pentru totdeauna... Este un animal credincios, care ni-a umplut de bucurie anii copilăriei... mai mult sau mai puțin îmbelșugate, dar copilărie dulce și sfântă.

— Rășboi...! Șanțuri pline de cadavre, de vehicule, de muniție și resturi din prada hoardelor în retragere. Aviația roșie atacă în spatele frontului: coloanele și trenurile noastre. Scene de groază. Victime nevinovate: bătrâni și copii. Trag cu sete asupra bisericilor creștine. Spiritul lui Iuda se răsbună. Au atacat și un convoi funebru. Tragicul se amestecă aici cu ridicolul: un mort, bombardat și mitraliat în drum spre cimitir. De groază, el a fost părăsit în drum.

...Iar preotul în sfintele odăjdii, mitraliat din urmă. Așa au înțeles bolșevicii să lupte cu: femeile, cu copiii și cu morții din sicrie.

În fața atâtor emoții, omul luptător se întoarce în clipele de repaus către sine însuși, și cu gândul la D-zeu, începe să scrie la ai lui, la prieteni și mai adesea: mamei, soției și copiilor!

El scrie, scrie fără sfârșit, presimțind că se apropie sfârșitul lui. Fără să-și deie seama, omul devine mai blând, mai bun, mai împăcat cu soarta și... cu lacrimile 'n ochi, el scrie șiruri lungi către toți cei dragi ai lui !

...Din aceste scrisori, redau câteva rânduri. Au fost scrise în preajma desnodământului fatal, către mama lui văduvă, a cărei nădejde unică era, bravul camarad căzut cu bărbăție la datorie:

Micule dragă !

...Cteace-ăși vrea este să nu porți pică niciodată celor ce nu se prea înghesue cu vizite, telefoane. sau alte asemenea semne de dragoste sau prietenie. Peste drama pe care-o trăim noi, viața-și duce cursul ei mai departe și fiecare este prins în necazurile și durerile lui, care-l fac să le uite pe ale noastre. Dacă noi suferim, să nu crezi că alții n'au necazuri și dureri personale și pentru fiecare om, durerea și supărarea lui — oricât de mică — este mai mare și mai importantă decât cea mai mare durere a aproapelui, oricât de apropiat ar fi el ! Așa e firea omenească. De ce vrei s'o schimbăm noi acum ? !

De mine fii liniștită și fără grijă. Orice s'ar întâmpla, voi răbda totul, cu gândul la D-zeu și la D-ta. Am suportat în războiul trecut situații și mai grele. Mă mir câte odată cum de-am putut îndura atâtea. Dar acum, că avem un război fulger mecanizat, care se va termina curând...

Imi scrii că viața trebuie trăită egoist, fiecare pentru el și ai lui. Asta depinde de firea fiecăruia, Dragă Mamă. Eu unul nu aș putea. Am crezut întotdeauna că sunt două categorii de oameni, unii, care sunt născuți să se bucure de toate nimicurile și bucuriile vieții, iar alții, care s'au născut să facă și ei cât pot, pe măsura posibilității lor, ceva pentru societatea în care trăiesc și pentru Neamul lor. Ori, eu de multă vreme am ales calea aceasta, a doua cale a vieții, cu toate riscurile suferințelor și cu o singură satisfacție, aceea a datoriei împlinite, aceea a suferinței care rodește pentru alții. Vezi dar că e greu să mă eschivez... din fața morții!

Am avut și eu în tinerețe această luptă, a alegerii între plăcere și datorie și am ales. Aici, unde mă găsesc acum, nu fac decât să culeg roadele hotărârii mele și a felului meu de a concepe viața...

în luptă continua cu moartea. Eu am cerut să fiu pe front. Și nu regret un moment. Mă doare însă că din cauza mea suferi d-ta, și te rog din tot sufletul să mă ierți și să mă înțelegi. Căci suferința D-tale este singura piatră de pe sufletul meu. Incolo, faptul de a suferi, de a fi ajuns aici, de a-mi risca viața în fiecare clipă, nu are nici o importanță. Am conștiința că mi-am făcut datoria, atât cât am putut față de Patrie și față de obijduitul nostru Neam. Și cred că bine am făcut. Dar mai ales satisfacția că nici vanitatea, nici ambiția, nici interesul personal, nu au stat la baza acțiunii mele, de a cere să fiu la datorie în prima linie, ci numai dorința de sacrificiu pentru Patrie și idealurile ei, în care am crezut totdeauna. Cred și voi crede până în ultima clipă. Deaceea nu mă plâng, ci fericește-mă. Puțini sunt aceia, ce pot să facă și să realizeze, chiar prin suferință, cât de puțin pentru idealul neamului lor.

— De ce mă plângi deci ? Ingrijește-te D-ta de sănătate și fă cel puțin atâta pentru mine, ca să nu mai duc și această grijă. Aceasta este tot ceea ce mai mă îngrijorează, din punct de vedere egoist, recunosc, dar așa de omenesc !

Dă-mi liniştea sufletească a sănătăţii D-tale şi încolo nu mai cer nimic. Căci singurul lucru ce l-aşi mai putea cere este imposibilul !

...Invierea celor morți pentru patrie și neam,... chiar dacă aceasta o cer Mamele de pe întreg globul pământului. Fii liniștită. Dragă Mamă, că dincolo, unde vom merge cu toții, ne vom revedea iarăși..., cu sufletele curățite de păcatele pământești. Eu nu voi regreta niciodată hotărîrea de a mă jertfi conștient pentru reîntregirea patriei în luptă cu iudeo-comunismul... dela răsărit. Numai prin jertfe se vor împlini idealurile Neamului Românesc, indiferent de lașitatea unora și nimicnicia altora! Noi, pășim înainte, spre victoria cea mare, pentru reîntregirea Patriei și ridicarea neamului.

Te rog să mă ierți și să nu mă condamni ca nerecunoscător față de tine, dacă soarta va vrea altfel ! Acolo sus ne vei găsi pe toți cântând în cor cu heruvimii :

«Spre culmi de lumină, ceata divină se înalță spre sferă,
«Unde pacea tronează în veci și 'n veci nu-i suspin sau durere.
«Precum rânduit-a Inaltul, în juru-i Eroii s'adună,
«Cântară din trâmbiți și îngerii 'n cor, cântec de slavă le
 'nghână.

«Cei ce veşnic muncind, mereu năzuind, viaţa lor ţării jertfesc,
«Chemăţi sunt de El, în veci să rămână cu dreptul Tată Cerescl»
Aceste-mi sunt gândurile şi sufletul, scumpa mea Mamă. Îţi
sărut mâinile şi obraji înlăcrimaţi, al D-tale fiu,

ALEXANDRU.

Iată sufletul unui Erou. Sunt ultimele rânduri ale bunului meu
camarad, căzut în Bucovina, nu departe de M-rea Putnei, acolo
nude-şi doarme somnul de veci şi marele Ştefan Vodă al Moldovei.
Primul căzut şi cu cel mai mare suflet de luptător. Presimţind acest
desnodământ, ne spunea că şi-a trimis mamei lui la Bucureşti şi
testamentul, de care mai pe urmă am luat cunoştinţă, odată cu scri-
soarea de mai sus. Prin testament şi-a lăsat întreaga avere şi biblio-
teca, operilor de cultură naţională!

Imprejurările în care şi-a dat viaţa sunt prea tragice ca să le
redau. Trupul lui înalt, cu figura-i lungăreaţă şi fruntea lată, de
sub care sclipseau doi ochi plini de foc, a căzut fulgerat de gloanţele
de mitralieră, în zori de zi, cu faţa la duşman. I-a sfidat până în
ultima clipă ca pe nişte călăi ai culturii şi civilizaţiei creştine. Acolo
sus în ceruri se va întâlni din nou cu Căpitanul său, comandant de
baterie, care i-a şoptit ultimile cuvinte de mângâiere şi i-a închis
pleoapele... sângerânde!

— D-zeu să-l ierte! Patria recunoscătoare! Cinste şi Glorie
tuturor Eroilor Neamului Românesc de pretutindeni şi de totdeauna!

G. FĂCĂOARU

Lt. de rez. dintr'un Regt. de Art.

O constatare mult grăitoare:

Care nu trebuie să ne scape: Bolşevismul a reuşit să înlăture
creştinismul. În 20 de ani de teroare s'a crescut o generaţie lipsită
de sentimentul religios creştin. Virtualmente în Rusia războiul în
contra creştinismului era câştigat. Teroarea a fost arma care a ga-
rantat victoria.

Pe timpul naşterii creştinismului, tot teroarea căuta să-l nimi-
cească. Ea a adus însă după sine martirajul. Ideea şi-a făcut drum.
Credinţa a triumfat în contra tuturor impedimentelor.

În Rusia prin teroare ideea a fost distrusă; în imperiul Roman,
din contră, a fost înălţată.

Spiritualitatea într-o parte şi completa opacitate de alta, ex-
plică deosebirea: alt om, altă rasă, altă structură spirituală.

Ca o noapte de Crăciun

Sufletul tău, bun,
Nu putea
Să ascunză
Linguşire —
Şi nici fard
Nu avea.

Verde, ca o frunză,
Sufletul tău, bun,
Inflorează
Numai flori
De iubire...

Sincer, nu vopsit —
Ca o pânză de stindard,
Cât de magistral vopsită —
Sufletul tău, bun,
Răspânde
Liniştiţi fiori,
Ca o noapte de Crăciun —
Albă, liniştită...

I a r n a

O, păsărele dragi,
V'a amuţit geroasa iarnă!

Sunt goi, pleşuvi, copacii toţi:
Stejari, mesteacăn, ulmi şi fagi.

Incepe tot mai mult să se aştearnă
Nămeţi
De alb geros,
Că 'nghiaţă tot pământul,
De nu mai poţi
Să sapi doi coţi.

Și, dragii mei poeți,
De și e câmpu-așa frumos,
Cum n'are nici cuvântul
Putere să-l descrie,
E totuș trist:
În sufletul meu de artist,
Cu inimă de poezie,
(Eu văd atot puternicia ghieții —
Cum vă acoperă pe toate...

CRIDIM:

Poetul

O, câte nopți trecute în gânduri și veghere!
Din lanțul lung de chinuri, din viața zbuciumată,
Doar inima mai bate, iar mintea-i aripată
Spre lumile 'nstelate, streine de durere.

Pierdut și singur astăzi, cu fruntea 'nnegurată,
În urma lui privește cu teamă și 'n tăcere,
Se simte 'nvins și toate îi par că sunt himere,
Iar viitoru-i spune: «nu aștepta răsplată!».

În ritmuri de talazuri prin noapte fulgerate,
El a cântat durerea — suprema voluptate —
Și totuși cine-l știe și cine îl va plânge,

Când ora de aramă îi va suna să moară!
Cugetători, slăviți-l: Poetul e-o comoară
De gânduri înflorite din lacrimi și din sânge!

AL. T. STAMATIAD

† ION ZELEA CODREANU

În noaptea de 20—21 Noembrie cor., acela care a fost Profesorul Ion Zelea Codreanu s'a stins din viață în sanatoriu Gerota din Capitală, unde cu zece zile mai înainte fusese internat pentru a fi supus unei operații. Deși la o vârstă relativ înaintată, profesorul Ion Zelea Codreanu era în plenitudinea puterilor sale de muncă, a dispărut în mod prematur și lasă un gol, după o viață întreagă închinată binelui public și neamului său.

A fost înmormântat în cimitirul «Eternitatea», condus fiind la locul de veci în mod strict numai de membrii familiei sale.

Mareșalul Antonescu, Vicepreședintele Consiliului de Miniștri, Mihail Antonescu, și Legațiunea Germană din București au trimis splendide coroane de flori naturale. Ministrul Germaniei era prezent la trista ceremonie printr'un reprezentant al său.

Expozițiile armatei

Conducerea supremă a Armatei a surprins în luna Octombrie, marele public prin trei expoziții de trofee capturate de glorioasa noastră armată în lupta cu Sovietele. E vorba de **expoziția amplă, din Piața 6 Septembrie, cea a Marinei dela Cercul Militar și cea a Aviației din fața Palatului Regal**. Aceste expoziții constituiesc o icoană vie a greutăților de neînvins peste cari au trebuit să treacă eroicii luptători ai Regelui Mihai I și ai Mareșalului nostru desrobitor și a formidabilei pregătiri a adversarului pe care eroicele noastre armate a trebuit să o zdrobească.

Despre strălucitele victorii câștigate de invincibilele armate germane și de eroicele noastre trupe poporul român a putut lua cunoștință din comunicate și din descrierile făcute de ziare și de jurnalele de radio.

Osebit de expozițiile de mai sus, conducerea armatei a organizat alte două expoziții, cari constituiesc pentru marele public o adevărată revelație: **Expoziția de artă militară dela Ateneu și Expoziția Stabilimentelor Militare ale Armatei din Pavilionul dela Piața Senatului**.

Expoziția dela Ateneu excelează printr'o bogăție de imagini obținute la fața locului de artiștii noștri, menite să immortalizeze faptele de arme ale armatelor luptătoare. O descriere a celor expuse ar fi grea și fără folos practic. Această expoziție nu se poate decât vizita. Relevăm numai marile progrese obținute în domeniul acesta față de mijloacele de eternizare de cari am putut să ne servim în războaiele trecute.

Ne vom opri un moment la expoziția stabilimentelor industriale ale armatei ale căror progrese constituiesc o nu mai puțin îmbucurătoare și surprinzătoare revelație pentru marele public. Trebuie să menționăm dela început cu o legitimă mândrie că progresele ce s'au făcut pentru autonomia mijloacelor de înzestrare ale armatei noastre cu tot ce e necesar pentru întreținerea ostașului român în timp de război în condițiuni optime întrece orice așteptare. Dela îmbrăcăminte și încălțăminte și până la zarzavaturile necesare supei ostașului, armata țării le procură în largă măsură prin mijloace proprii. Sute de hectare se cultivă de unități pentru procurarea cantităților necesare de produse pentru hrana trupeii. Stabilimente industriale de primul ordin transformă și pun în valoare materiile prime. Nimic nu se pierde cu vederea pentru a asigura

ostașului mijloacele de luptă în contra intemperiilor și hrana caldă și abundentă până în linia de foc.

Relevăm marea fabrică dela Timișoara pentru produse alimentare și surogate și cea dela Craiova pentru conserve și surogat de cafea.

Din complexul articolelor expuse rezultă că Depozitul Central de Subsistență al Armatei, condus actualmente de Adm. Lt.-Colonel Constantin Dinescu, este bine aprovizionat cu toate produsele de întreținere necesare, în special cu un bogat stoc de coloniale, gata a satisface orice necesitate a armatei operative.

Bucătării izoterme de model italian servesc pentru a transporta hrana caldă până în linia de foc. Atelierul central de confecțiuni, condus de D-1 Intendant Lt.-Colonel I. M. Voinescu, comisarul general al expoziției, procură pentru ostaș tot felul de uniforme. Nu lipsesc nici produsele necesare pentru schiori, parașutiști, tanchiști, expuse alături de cele necesare pentru trupele călare și infanterie. Comparând ceea ce aveam la 1916 în echipamente de vară, de toamnă și de iarnă, cu ceea ce avem la 1941, progresul în mașinării, mijloace de producție și în perfecționarea lor nu suferă comparație.

Grija pentru buna stare a acelor cari asigură prin eroismul lor libertatea neamului, gloria și viitorul Țării, culminează în uniforma albastră care, din ordinul Mareșalului, s'a confecționat pentru răniți, și care li se liberează gratuit la eșirea din spital, servind ca semn distinctiv de recunoaștere a eroilor cari s'au sacrificat pe altarul Patriei.

Pagina economică**Afirmația românească în industrii****ÎNVĂȚĂMÂNTUL INDUSTRIAL**

România Eroică urmează în mod consecvent linia de conduită ce și-a impus din primul moment: totul pentru folos practic și pentru realizări în ordine Națională și Patriotică.

La ordinea zilei este Românizarea vieții economice a statului. Toți știm că aceasta este o operă extrem de grea. Căci nu este vorba de dispoziții de guvernământ, ci este o chestiune mult mai gravă. Este vorba de pregătirea omului, de crearea armatelor de ocupațiune pentru industrie și comerț. A înlocuit pe străini cu nepricepuți, este a compromite viața economică a Țării.

În marea operă de prefacere, care e în curs de executare, nu putem admite de a înlocui străini prin străini, de a scăpa de un element canceros, pentru a intra sub dominațiunea altor elemente cu o altă putere de afirmație.

Chestiunea formării armatelor de ocupațiune pentru industrie și comerț este a se rezolva printr'un corp didactic care să ne scoată altfel de elemente decât acelea cari s'au pregătit până în prezent. Trebuie să menționăm că guvernul merge cu tărie pe această cale, că măsuri în această direcție se iau în mod stăruitor și că directiva generală a statului merge în acest sens. Nu este mai puțin adevărat însă că ochii noștri trebuie să fie fixați asupra mijloacelor practice de executare pe teren. Școala pregătește elemente cari vor acționa mâine.

Acestui element însă trebuie să i se creeze atmosfera proprie, spiritualitatea necesară pentru a deveni un bun executor în ordine practică creatoare.

Călăuziți de aceste idei am cercetat diferite școli de pregătire practică. Între aceste școli este și Liceul Industrial de băieți din Brașov, actualmente condus de D. Director Inginer Nicolae Bengescu. Îndrumarea aceasta practică apare din realizările fericite pe cari am avut ocazia să le constat la fața locului. Liceul nu este nou.

Era un gimnaziu cu o singură secție: meseria de prelucrare a lemnului. Sub stăpânirea românească a funcționat ca școală inferioară de arte și meserii până la anul 1926, dela care dată și până la 1936 a devenit Școală Superioară de arte și meserii.

Îndrumarea nouă care impune practicul în locul teoreticului a determinat conducerea de Stat ca să dea învățământului industrial și co-

mercial aceeași importanță și același prestigiu pe care îl are și învățământul teoretic.

A fost o idee fericită, pentru că prima racilă care trebuie scoasă este aceea de a scoate din mintea românului ideea că munca productivă este mai prejos decât munca celui care ține un condei în mână și ocupă situații sedentare în erarhia vieții de stat. De aceea în 1936 guvernul a schimbat titulatura școalelor de arte și meserii și le-a dat titulatura de Licee industriale.

Faptul acesta care, la prima vedere, ar părea de mică importanță este o adevărată revoluție în concepția despre învățământ. Este începutul de sanctificare a muncii productive. Este o răsturnare de valori. E o revoluție socială.

Sufragerie ășită din atelierele Liceului Industrial din Brașov.

Această îndrăzneată operă a fost înfăptuită grație Inspectorului General al Învățământului Industrial Ing. Ioan Sterian, actualmente consilier tehnic al Ministerului Culturii Naționale pentru Învățământul Meseriilor și profesor la Academia de Înalte Studii Agronomice din București. D. prof. ing. Ioan Sterian, este unul dintre rarii oameni cari, fără să se preocupe de principiile de cari ne conducem noi, a realizat aceste principii cari impun omului să se identifice cu opera sa. Revoluționarea învățământului practic nu s'ar fi putut efectua fără această credință ăntensă.

credința că, marele public luând cunoștință despre ele, se va scutura de credințe învechite și va înțelege nemăsurata importanță pe care o are îndrumarea practică în viața de stat și meritul și considerațiunea de cari trebuie să se bucure oamenii cari au rupt cu concepțiile greșite ale trecutului și au devenit șampionii îndrumărilor noastre în ordine de creațiune economică care va transforma viața publică, va curăța statul de străini și ne va da posibilitatea ca să punem mâna pe bogățiile țării și să devenim în adevăr stăpâni la noi acasă.

Meritul lor va fi cu atât maimare, și cu atât mai mult vor avea dreptul la recunoștința Patriei.

INVENȚIA INGINERULUI CONSTANTIN P. BRĂȚĂȘANU

Intr'un cuartier din Craiova (Str. Ghica Vodă Nr. 3) e instalată într'un local destul de modest, față de importanța instituției, *Fabrica Metalurgică Brățășanu*, condusă de inginerul Constantin P. Brățășanu. D. Ing. Const. Brățășanu, pe lângă calitatea de a fi îmbogățit avuția românească cu o fabrică de metalurgie de importanța aceleia pe care o conduce, are meritul excepțional de a fi făcut o invenție menită de a revoluționa sistemul de încălzire al marilor întreprinderi industriale.

Invenția D-lui Brățășanu constă în fabricarea unui cox metalurgic, care întrece în putere calorică coxul din străinătate. Sistemul de fabricare — care rămâne un secret — este astfel întocmit încât costul pe piață e inferior costului coxului ce ne vine din străinătate și de care s'au servit până acuma marile noastre întreprinderi industriale.

Acest cărbune metalurgic, fiind fabricat din materii prime cari se găsesc din abundență în țară, cum ar fi cărbunele de lemn, cărbunele de piatră, etc., ne scoate complet din dependența față de străinătate, realizând în plus o remarcabilă economie în producție.

D. Ing. Brățășanu ne pune astfel la dispoziție un sistem de încălzire cu calorii superioare de topire care în industria metalurgică va fi de natură de a revoluționa starea de lucruri de până acum.

I. C. D.

Citiți și răspândiți

„ROMÂNIA EROICĂ”

C R O N I C Ă

INTOARCEREA VITEJILOR DELA ODESA

Zile Istorice

În complexul relațiunilor internaționale între noi și popoarele cari ne înconjoară și între acestea două și cele două mari puteri continentale cari conduc astăzi destinele continentului nostru și decid de soarta lumii, au intervenit factori decisivi cari ne pun într'o lumină cu totul favorabilă și ne relevă ca putere conducătoare și ca factori de primă ordine în făurirea istoriei alături de marii noștri aliați.

Dacă e să mulțumim cu adâncă recunoștință și venerație eroilor cari au sângerat pe câmpul de război și vitejilor cari s'au întors sănătoși în mijlocul nostru; nu mai puțin au meritat recunoștința noastră, recunoștința Patriei, conducătorii oștii, conducerea de stat și în primul rând animatorul care ne stă în frunte, Mareșalul Ion Antonescu.

Trebue să accentuăm cu toată convingerea și dela înălțimea celor mai curate sentimente de recunoștință că Mareșalul nostru a înțeles ca nimenea dintre vecinii noștri necesitățile timpului și a reușit să ne încadreze, fără nicio reticență în rândurile marilor făuritori de istorie ai timpurilor prin cari trecem.

Dacă noi stăm azi pe un înalt pedestal în concertul popoarelor; dacă astăzi, mai mult ca oricând, putem privi cu mândrie și cu încredere deplină prezentul și viitorul nostru; dacă ne-am ridicat la înălțimi pe cari nu le-am atins în decursul zbuciumatei noastre istorii; apoi toate acestea le datorăm, pe lângă anima eroică a țării care i-a stat la dispoziție prin eroii bătăliilor și prin înțelegerea noastră a tuturor, energiei de fier și calităților eminente de conducător și de viteaz ale Mareșalului.

De aceea ziua istorică de 8 Noembrie, când cetățenii Bucureștilor au primit cu entuziasm pe vitejii de la Odesa, se leagă strâns de numele Mareșalului Ion Antonescu și dă un colorit deosebit plebiscitului care a urmat în zilele de 9—11 Noembrie 1941.

Zilele acestea sunt zile memorabile. Zile cari vor rămâne înscrise cu litere de aur în istorie. Zile cari sunt legate în primul rând de numele Mareșalului Ion Antonescu.

ANIVERSAREA MARȘULUI ASUPRA ROMEI.

La 28 Oct. 1941 s'a serbat a 19-a aniversare a marșului asupra Romei. E un început de ev nou, care se leagă de numele Romei eterne.

Ne aducem aminte în ce hal de anarhie ajunsese Italia în ajunul acestui marș. Energia lui Benito Mussolini și a cămășilor negre a decis de soarta ei; de soarta noastră a tuturor. Căci, mișcarea fascistă nu era numai semnalul care deschidea Italiei drumuri imperiale, ci și semnalul unei vieți noi care avea să pue stăpânire pe bătrâna noastră Europă și să regenereze întreaga viață a planetei.

În legătură cu această aniversare, să ne aducem aminte și de mișcarea tinereții noastre din preajma aceluiași ani. Este cazul de a ne mândri constatând că ideologia reînnoitoare de destine care stăpânea pe atunci Italia lui Mussolini pusesse deopotrivă stăpânire și pe tinerețea noastră. Moștenitoarea Romei din Carpați călca puternic pe urmele autoarei sale de pe malurile Tibrului. Dacă împrejurări vitrege ne-au împiedicat ca să transformăm mișcarea în operă de guvernământ; nu e mai puțin adevărat că am sacrificat pe altarul ei sângele nostru tineresc și că, prin sacrificii și elan eroic, am dus țara și neamul la realizările din 1941 și la eroismele de epopee de pe actualele câmpuri de război.

Marșul asupra Romei a însemnat Germania național-socialistă de mai târziu, România de azi, Europa de mâine. Omul nou și lumea nouă care se naște.

Gloria Romei e gloria noastră a tuturor cari participăm, cu sângele nostru, la făurirea istoriei.

VIZITA ZIARIȘTILOR ITALIENI ȘI SPANIOLI

Tot în cursul lunii Octombrie 1941 am primit vizitele deosebit de semnificative ale prietenilor noștri Italieni și Spanioli. Legăturile noastre cu Germania și relațiunile tot mai strânse cari ne leagă de Italia și Spania, pregătesc cadrele dezvoltării noastre de mâine. Am avut ocazia să accentuăm că lumea care se naște implică pentru Europa două mari puteri conducătoare: Germania și lumea mediteraneană. Incadrarea noastră în cadrul acestor două forțe creatoare de istorie ne va da un rol determinant în desfășurarea evenimentelor viitoare. De aceea vizita ziariștilor amintiți și entuziasmul cu care a fost primiți sunt mult grăitoare. Asistăm la începutul de încheiere al relațiunilor popoarelor dela sud a căror unire, sub egida Romei eterne și a noului soare care răsare de la Berlin, va decide de rolul lor determinant în istoria lumii.

VIZITA ZIARIȘTILOR SLOVACI ȘI CROAȚI

O altă semnificație, dar nu mai puțin importantă, o are cele două vizite pe cari le-am primit în timpul din urmă, ale ziariștilor Slovaci și Croați.

Tot în virtutea climatului moral pe care ni l-au creat strălucirile noastre fapte de arme, clarviziunea în politica externă și personalitatea Mareșalului nostru, se reface cu tărie solidaritatea dintre noi și aceia cari sunt destinați să meargă cot la cot cu noi pentru aducerea la îndeplinire a așezărilor de mâine.

Prezența între noi a celor două grupuri de ziariști și momentul istoric în care s'a produs vorbesc de la sine.

UN BUST AL MAREȘALULUI ANTONESCU

Talentatul sculptor, *Spiridon Georgescu*, printre alte interesante lucrări, a terminat bustul Conducătorului Statului Român. Mareșalul Antonescu apare în această operă de artă, cu atributele sale impresionante: vigoare, hotărîre și austeritate.

Într'un număr viitor vom căuta a reproduce această minunată lucrare.

Acelaș talentat sculptor a terminat o altă frumoasă compoziție: «STRIGOII», după poema «Strigoii» a lui Eminescu. Privind această nouă lucrare suntem în drept să spunem că după fiecare operă terminată, sculptorul *Spiridon Georgescu* se întrece pe sine.

PILDE FURATE

Odată cu apariția în rândurile noastre a produselor literare ale d-lui *Cridim*, avem plăcerea de a anunța că d-sa prepară un volum de fabule intitulat: «PILDE FURATE (dela Esop și Flavian citire)», care va apare în curând într-o mare editură din Capitală. Felul în care a fost localizată fiecare fabulă este un nou chip de a scrie o fabulă sau de a o face gustată pe românește.

CĂRTI

«ODESA» de *Alexandru Constant*. Cartea care fixează, istoria și ideologia, în sensul evenimentelor în curs.

După «Un an decisiv» care prezintă, în toată bogata lui varietate și cu tot dinamismul vremii, tabloul evenimentelor urui an decisiv, pentru destinul Europei. Noua carte înfățișează, sub un unghi larg de vedere, faptul decisiv pentru istoria Românească în veacul XX-lea.

«Odesa» este scrisă pentru toți Românii care vor să aibă înțelegerea, amplă a evenimentelor trăite.

*

«FURNICA», poem dramatic în versuri, (prolog, epilog, trei acte și un tablou) de *Al. Lascarov-Moldovanu*. Editura «Cugetarea», Delafras.

E o lucrare a distinsului nostru confrate care a dat minunate probe și de competență teatrală.

*

«CER ȘI DESTIN» (ediția a 2-a) de *Armand G. Constantinescu*. Editura «Cugetarea» Delafras. Prețul lei 130.

E o carte care se recomandă singură, fiind epuizată și a doua ediție, care de-abia s'a tras săptămânile trecute.

*

«FARMEC ITALIAN» (Incanto italiano) conferință rostită la Soc. rom. de radio-difuziune în seara de 9 Iunie 1941 de *I. Gr. Periețanu*.

*

«GABRIELE D'ANNUNZIO» (cântărețul mărilor italiene), conferință rostită de acelaș autor în sala Dalles la 16 Martie 1941, în ciclul organizat de Liga navală română.

Ambele lucrări tipărite în Institutul de arte grafice «Marvan», se citesc cu cel mai mare interes. S. A. R.

*

«ZOOLOGICE», poeme de *Al. Bilciurescu*. Editura «Cultura Românească» S. A. R. Prețul lei 90.

Un interesant volum de versuri, originale prin nota humoristică care le caracterizează.

*

«ZASTRA FACHIRUL», poveste indiană de *Eugeniu Est*, în colecția «Cartea copilului» din editura «Cugetarea» Delafras. Prețul lei 25.

Este o fantezie frumoasă, datorită confratelui care arată izvor de fantezie scriitoricească.

De asemeni, tot o poveste, dar o poveste arabă, datorită tot distinselor pene pline de fantazie a lui Est, este «ABDULAH ȘI FRUMOSA AZAD», tot în «Colecția Copilului» a editurii «Cugetarea-Delafras».

*

«CANTECELE MELE» versuri de *Adrian Dimitriu-Șoimu*, tipărit în tipografia «Bucovina», I. E. Torouțiu, București. Prețul lei 100.

REVISTE

«CONVORBIRI LITERARE», numărul Aug.-Oct. 1941, editura «Bucovina», I. E. Torouțiu, București, se prezintă ca de obicei, în condiții excelente și ca fond și ca formă.

Noi, nu putem decât să felicităm pe conducătorul acestei frumoase și vechi reviste, că poate să facă așa minunate sacrificii, ca să editeze în condiții strălucite o astfel de publicațiune, pe aceste timpuri de criză financiară.

*

«GÂNDDIREA», Nr. 8, pe Octombrie 1941, de sub conducerea d-lui *Nichifor Crainic*, apare cu colaborarea d-lor: *I. Gr. Periețeanu*, *I. Pillat*, *Olga Cuba*, *Uintilă Horia*, *Radu Brateș*, *U. Benes*, *Petru P. Ionescu*, *Gheorghe Bumbești*, *Zorica Latcu*, *I. Coman*, *Dragoș Protopopescu*, și *Cronica mărunță de Nichifor Crainic*.

Atragem atenția supra studiului D-lui *Ioan Coman* asupra profetului *Decaeneu*, care va apare în continuare și care e deosebit de interesant, mai ales în raport cu timpurile actuale.

Reproducem un fragment:

«Credința într-un singur Dumnezeu, caracterul trecător al vieții de aici și veșnicia celeilalte lumi, dragostea de dreptate și de adevăr, cinstirea suferinței, nemurirea sufletului, sobrietatea și iubirea, erau punctele principale din predica lui *Decaeneu*. Aceste puncte erau, de altfel, tradiționale; ele veneau tocmai dela Părintele *Zalmoxis* și, poate, chiar din vremuri anterioare lui. Predica lui *Decaeneu* avea efect în deosebi prin viața exemplară a preoților săi. Dar această predică repetând stereotip doctrina multiseclară, poate chiar milenară a lui *Zalmoxis*, n'ar fi avut, poate, rezultatul fericit pe care-l știm, dacă genialul pontif n'ar fi avut viziunea și curajul unei reforme menită să-l facă vestit peste milenii...

«Motivul pentru care regele get își asocia la guvernământ pe marele preot era virtutea, darul special prin care pontiful deslușea planurile divinității. Intrat în funcțiune, marele preot devenea oracolul infailibil al națiunii. Poporul nu asculta de poruncile regelui, decât dacă ele erau ratificate și promulgate, de marele preot, de marele preot, pro-

fetul și învățătorul. Spre deosebire de profetii lui *Dionysos* care nu prooroceau decât dacă «luau vin», sau de cei ai lui *Apollon* din *Claros* care nu activau decât după ce «beau apă». Deceneu și toți marii preoți geti nu puteau fi făcuți organe ale Zeului, fără o viață de puritate, de sfințenie și de meditare concentrată asupra lucrurilor divine».

*

«VIATA BASARABIEI», revistă lunară pe Aug. 1941, sub conducerea lui *Pan. Halipa*, cu articole semnate de *Gala Galaction*, *Sergiu Grosu*, *Pan. Halipa*, *Octav Sargețiu*, etc.

Sperăm să vedem această prețioasă revistă, purtătoare printre noi a specificului mării noastre provincii de peste Prut, din nou instalată la locul ei de baștină, în capitala Basarabiei noastre a cărei talentată purtătoare de cuvânt se găsește a fi.

*

«PROGRESUL» Nr. 127—128 Oct. 1941, sub direcțiunea d-lui *Uintilă Petrescu Urancea*, publicațiune bilunară, ne aduce articole interesante de *Coriolan Barbat*, *Ing. A. Stoica*, *C. Lungulescu*, *Pr. C. Popescu-Gratia*, *Uintilă Petrescu Urancea*, etc., și cu versuri semnate de *Cridim*, *Breazu Ulmu*, *Em. Papazisu*, *Pimen Constantinescu*, etc., cum și o frumoasă poemă de *Shelley*, tradusă de *Al. Iacobescu*.

*

«INDRUMATORUL NOSTRU», anul I, nr. 4—6, Iulie-August 1941, cu versuri și proză. Remarcăm: «*In paraisul dela Soroca*», proză de *D. Iov*.

*

«GLASUL TINERETULUI», anul I, nr. 11-12 pe Sept. 1941.

SPICUIRI DIN PRESĂ

Din «Ardealul» Nr. 36 din 19 Oct. 1941, sub titlul: «*Ce a spus Împăratul Iosif II despre nobilimea ungurească după călătoriile făcute în Ardeal*», și sub iscălitura d-lui Dr. Atanasie Bran:

«Tara (Ardealul) este fără îndoială frumoasă și bună, numai îi trebuie ajutor; paliativele sunt desigur neîndestulătoare, dat fiind că sunt și suflute atât de corupte. Este aici atâtă neîncredere, bănuială, spirit de intrigă, care domină cu desăvârșire; nobilimea ungurească nu se îngrijește de nimic mai mult pe lume decât de veniturile ei și de ceea ce poate să-i îngusteze dreptul. Ce-i pasă de ce este drept sau de ce este nedrept. Merge atât de departe cât se poate întinde și prin urmare suge pe supușii ei și vrea să dispună de dânșii după plac; de aceea ar face orice alta decât să-și recunoască o scădere; acest lucru este mai ales pentru Unguri, un obiect de groază. Iobagul este un sclav al Domnului său; el nu are vreo resursă, el trebuie să servească după plac; unde și cum vrea stăpânul său. Această țară, și îmi fac o conștiință de aceasta, trebuie să fie cercetată și să se dea o regulamentare...»

«Acești săraci supuși Români cari sunt fără îndoială cei mai vechi și mai numeroși locuitori ai Ardealului, aceștia sunt maltratați de fiecare, fiind copleșiți de toate nedreptățile, așa încât într'adevăr soarta lor, când se uită cineva bine, este vrednică de toată mila și este de mirare că totuși așa de mulți dintre oamenii aceștia există acolo și n'au fugit (din Ardeal) cu toții».

Din același ziar Nr. 34—35, Oct. 1941, sub titlul «*Iobagia din Ardeal în trecut*», sub iscălitura d-lui Traian Victor Unguru:

«Răscoala lui Dozsa a avut pe lângă motivul elupțării unei existențe omenești și un substrat moral.

«Rezultatul acestei răscoale a fost însă regresul și înrăutățirea situației lor, scoasă la iveală prin Tripartitum lui Werböczy.

«Magnații și în general nobilimea maghiară nu a mai privit realitatea decât prin prisma legilor tripartite. Legea a prevăzut ca consecințele păcatelor părinților de a se răscula, trebuie să le suporte și generațiile viitoare. Secolele următoare trebuie să știe ce păcat strigător la ceruri este să te răscoli contra stăpânilor. Aceste motivări i-au pus

pe Români în robie veșnică și totală (mera et perpetua rusticitate sunt subjecti), pierzând și dreptul de a se muta de pe o moșie pe alta. Nici văduvele și nici copiii nu s'au bucurat de alt tratament. Li s'a interzis chiar și dreptul la căsătorie liberă. Ceeace câștigau prin muncă nu era a lor, ci a stăpânilor. Iobagii neavând recunoscută personalitatea, erau considerați ca simple obiecte pe cari stăpânii le puteau vinde și înstreina după bunul lor plac. Fiind legați de glic «glebae adscripti», trebuiau să se supună ca vitele de jug tuturor capriciilor stăpânilor lor. Legea tripartită de fapt a fixat maximumul muncii (clacă, robot) domnești ce trebuia să o îplinească iobagii, dar neavând personalitatea nu au avut nici când posibilitate ca să se apere contra samavolniciei stăpânilor. Robotul se îngreua din zi în zi, încât nu aveau timp să muncească nimic pentru ei.

«Unul dintre magnați în anul 1656 scrie despre iobagii lui că, «prestează tot felul de lucru, dar pe când trăia tatăl meu nu aveau chiar nici o zi singură liberă, de aceea eu le-am dat ca fiecare Vinere și Sâmbătă să fie a lor, ca în aceste zile să muncească și pentru ei, afară de secerat și căraușie. Urmașii mei să-i țină într'asta, însă cele patru zile apoi într'adevăr să le muncească».

«În aceste împrejurări ne putem închipui în ce mizerie a trăit Românul. Pe lângă claca de cel puțin patru zile pe săptămână mai plăteau în bani și în natură o mulțime de dări și dijme. Zeciuiala la vin nu era stabilită, ci trebuia să deie atât, cât stăpânul le pretindea. Plăteau dare pentru mori, pentru piue, pentru pășunat, cu un cuvânt pentru tot ce foloseau. Pe lângă darea de pământ mai plăteau dare pentru păstori, jeleri morari, roi de stupi, de biciu, de seceră, de clopote și altele. În natură plăteau după situația locului, atâtea, încât azi cu greu ni le putem închipui ca varietate și ca titlu. Plăteau censul culinar (pentru bucătăria stăpânului) de sărbători și diferite daruri ca: unt, caș, ouă, găină sau gâscă de Crăciun, miel de Paști, miere, lemne, fân, carne, viței, porci, lână, cânepă, căprioare, iepuri, rășină, șindrili, piei de vulpe, de lup, de jder și alte multe ce li se ordonă. Unele comune erau obligate să crească anumit număr de câini de vânatoare. Priciunile și transgresiunile iobagilor se judecau tot de stăpâni și nu aveau un for de judecată constituit legal. Condamnărilor la moarte erau dese,

ca apoi chiar judecătorii să le transforme în bazi în favorul lor. Lăzărca vremii era că, pentru iobagi este legea lui Dumnezeu, care le-a creiat o soartă josnică.

«Cătușele și streangul puneau din ce în ce mai mult stăpânire pe soarta Românului.

«În 1761 se raportează că, valahii spuneau «nu ne putem mira destul, care este cauza că, voi maghiarii ne-ați oprimat atât de mult și că ne-ați pus jugul iobăgiei în grumaz». Nobilimea din Ardeal a tremurat într-una de frica iobagilor valahi și s'a supărat foarte mult, când în urma unirii religioase cu Roma au înființat școli și pentru ei. S'au temut că valahii, dacă învață carte și vor avea și conducători mai culti nu vor mai suferi servilismul. Pentru aceasta n'au trebuit școli pentru sărăcime. Organizarea economică învechită a fost direct contra culturii și numai ca interesele închipuie ale câtorva familii de magnati să nu sufere ofensa, au obligat milioane de suflete să rămână în neștiință veșnică și în întunecime, a căror consecințe s'au manifestat mai elocvent în revoluția lui Horia și se manifestează și astăzi în raporturile economice și sociale a ținuturilor ardelenes».

«Constatarea aceasta este a lui Acsădi Ignat și nu are lipsă de nici un comentariu.

«Tendințele de reformă socială ale împăratului Iosif al II-lea au rămas fără rezultat în Ardeal și după rășcoala lui Horia din 1784. Aceiași exploatare nemiloasă a iobagilor a continuat până în anul 1848».

Și continuă cu constatările altui autor ungar care scrie în 1844 (într-o operă care a fost premiată r. z.):

«Cine a văzut în comitatul Sălaj (Somes) fețele flămânzite și palide ale valahilor și dacă pătrunde mai înăuntru în comunele de pe Criș și vede într'un ungher al colibelor mizerabile scândurile așezate pe pari, cari servesc drept loc de culcare, iar în celălalt ungher porcul și caprele, iar în mijlocul bordeiului gaura săpată în lutul casei, care servește drept loc pentru fiert și copt, acela trebuie să se îngrozească de această situație».

*

«ȚARA» din Sibiu cu data de 1 Nov. 1941 publică în editorial articolul «O pagină de istorie» — Scrisoarea Marelui Antonescu — de D. N. Ciuceanu, din care reținem:

«Soarta fericită i-a hărăzit Mareșalului Ion Antonescu, marele privilegiu de a înlăptui năprasnic aspirațiile naționale ale Românilor.

În special problema evrească, care se discuta de zeci de ani la noi și a cărei soluție s'a încercat doar parțial până acum, primește prin hotărârile istorice ale Mareșalului o deslegare definitivă. Fără vorbă multă și fără programe democratice, Mareșalul Antonescu duce la bun sfârșit una dintre cele mai grele probleme ale istoriei noastre contemporane».

*

TRIBUNA din 29 Oct. 1941, sub portretul *ducelui Mussolini* publică următorul semnificativ articol al D-lui Nichifor Crainic, scris în vederea celei de a 19-a aniversare a marșului asupra Romei:

«Sunt 19 ani de atunci. Nimeni nu putea crede că în ziua de 28 Octombrie, anul 1922, Europa veche a murit. Marșul fascist asupra Romei i-a dat lovitură hotăritoare. Pentru Italieni, a biruit atunci un partid; pentru lumea întreagă, a biruit o idee. Benito Mussolini, omul în care se întrupează această idee, e înainte de orice croul gândului dinamic, al gândului transformat imediat în faptă.

«Cecace îl deosebește de ceilalți mari cugetători e puterea covârșitoare ce stabilește fulgerător, corespondența dintre idee și faptă. Puteau să se ridice din haosul de după rășboiul mondial o sută de genii, cari să ne demonstreze monstruositatea comunismului, ce venea să răstoarne însăși temeliiile culturii și civilizației continentale; ideile lor ar fi plutit în văzduh ca obiecte vapoaze ale contemplației intelectuale, în vreme ce bolșevismul și-ar fi înfipt anarhia în trupul tuturor popoarelor. Ideea lui Benito Mussolini s'a impus cristalizată dintr-o dată în marele sistem social-politic al corporatismului.

«În fața năvalei comunismului iudaic Europa democratică făcea figura ucenicului vrăjitor al lui Goethe, care, dând drumul apelor, a uitat formula magică ce le-ar fi putut opri și stă gata să se înecă potopit de valuri. Singur Mussolini a dat această formulă magică a salvării. Istoria nu va uita niciodată că, la începutul acestui veac nou, ale cărui perspective le deschide dela Nord până la Sud, brațul gigantic al lui Adolf Hitler, stă geniul Duceului fascist, mai adânc văzător decât al tuturor sociologilor din lume.

«Căci corporatismul este, înainte de toate, sistemul sociologic clădit, nu după tiparele abstracte ale teoriilor, ci în însăși formele naturale ale vieții colective. Ceeace tâșnește în mod spontan din sânul societății ca diversități funcționale, repartizate în categorii profesionale, el înmănunchiază în armonia unitară a națiunii, pentru ca nici o ramură socială să nu crească strâmb și diform, în paguba celorlalte.

«Simetrie organică în locul haosului democratic, ierarhie morală în locul anarhiei iudaice, bloc național în locul violenței nivelatoare a bolșevismului, — iată ce a dăruit Europei, care murea, geniul clăditor al lui Benito Mussolini.

Europa cea nouă se poate anticipa cu două cuvinte: în spațiul continental, ideea lui Adolf Hitler; în adâncimea social-națională, ideea Duceului fascist».

*

Din «TIMOCUL», Caetul I, 1941, sub titlul «Pentru românii din Timoc», D. Gheorghe Atanasiu scrie în concluzie:

Existența milenară a acestui element românesc compact din Timoc, participarea lui la frământările istorice și drepturile lui străvechi asupra pământului, ca și spiritul de trăire daco-roman, ne călăuzesc pașii către saltul dinamic în concepția imperialistă a duhului nou românesc. Idealul înalt al conștiinței poporului român nu-l putem decreta ca împlinit niciodată, nici înăuntrul, nici în afară. Spiritul ofensiv al Românilor din Timoc pentru năzuințele lor legitime ne îndeamnă din adâncuri și ne strigă mereu, ca un ecou fără sfârșit: înainte, mai sus, mai departe...

*Revista noastră se luptă cu greutăți de neînvins:
vă rugăm trimiteți abonamentul! — Cine reține un
număr se consideră abonat.*

Abonament anual 250 lei; instituții și străinătate 1000 lei.
Abonament de sprijin 2000 lei.

ADMINISTRATIVE

Membrii «Uniunii Ziaristilor Români din Transilvania», cari doresc a se pune în curent cu mișcarea artistică din Capitală, pentru publicațiile pe cari le conduc sau la cari colaborează, sunt rugați a trece pe la Direcția revistei pentru a li se înlesni intrarea gratuită la spectacole.

*

După expedierea acestui număr, vom trimite chitanțele de plată ale abonamentelor prin poștă. D-nii abonați și instituțiunile sunt rugate să onoreze aceste chitanțe, pentru a nu cauza cheltueli inutile, ținându-se seama și de faptul că luptăm cu greutăți peste puterile noastre și de datoria pe care o are orice om corect de a face față datoriilor sale.

Rugăm să se ție seama că hârtia s'a scumpit cu 40 la sută; tiparul, la fel, că până și taxele poștale s'au mărit și că abonamentul, chiar plătit la vreme, d'abia dacă ar acoperi cheltuelile curente.

12
18

Lucrări de căpătâi de citit pe îndelete pentru timpurile prin
cari trecem :

ION COLFESCU-DELATURDA :

„*Viața morală a popoarelor și Războiul European. Cauze și
Efecte*“ București Tip. „Poporul“, 1916.

„*Război și Civilizație*“, Cluj. Tip. „Ardealul“, 1923.

„*Spirit și Materie*“ — Eroismul în viața de stat. — Cluj.
Tip. „Ardealul“, 1935.

„*La răscruci de drumuri*“. Cluj. Tip. „Lumina“, 1939.

„*Pe drumul marilor prefaceri*“. Cluj. Tip. „Renașterea“,
1940.

Ca